

DZIAŁ XXII

PIENIĄDZ I BANKI. RYNEK GIEŁDOWY. ZAKŁADY UBEZPIECZEŃ. OTWARTE FUNDUSZE EMERYTALNE

Uwagi ogólne

Pieniądz i banki

1. W związku z pracami Narodowego Banku Polskiego (NBP) nad dostosowaniem sprawozdawczości bankowej do wymogów Europejskiego Banku Centralnego, od 2002 r. obowiązują nowe zasady klasyfikacji sektorowej gospodarki oraz nowa miara podaży pieniądza (M_3). Dane za lata 1996, 2000 i 2001 podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2002 r.

2. Pieniądz jest kreowany w systemie monetarnych instytucji finansowych, a zmiany stanu i struktury pieniądza są rejestrowane w bilansie monetarnych instytucji finansowych. Przez **monetarne instytucje finansowe** rozumie się bank centralny (NBP) i pozostałe monetarne instytucje finansowe (obecnie w Polsce pojęcie to obejmuje jedynie banki).

Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych zawiera zagregowane informacje dotyczące działalności NBP i pozostałych monetarnych instytucji finansowych (banków).

3. Aktywa (tabl. 1, 2 i 3) prezentowane są w ujęciu brutto, tzn. bez pomniejszenia należności o utworzone rezerwy, umorzenia i odpisy aktualizacyjne (wyjątek stanowią papiery wartościowe, które wykazano według ceny rynkowej).

4. Do głównych pozycji **aktywów** bilansu skonsolidowanego monetarnych instytucji finansowych zalicza się:

- 1) aktywa zagraniczne, tj. wszystkie aktywa w złotych i dewizach dotyczące nierezydentów;
- 2) kredyty, pożyczki i inne należności, tj. kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, odsetki zapadłe, należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz inne należności od podmiotów krajowych:
  - od **sektora instytucji rządowych i samorządowych**, do którego zalicza się: instytucje rządowe szczebla centralnego z wyłączeniem jednostek działających w sferze ubezpieczeń społecznych (dotychczas zaliczane do budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych), instytucje samorządowe (dotychczas zaliczane do budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz funduszy celowych jednostek samorządu terytorialnego), fundusze ubezpieczeń społecznych (obejmują kasy chorych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) oraz zarządzane przez nie fundusze działające w sferze ubezpieczeń społecznych) dotychczas zaliczane do państwowych funduszy celowych oraz budżetu państwa,
  - od **pozostałych sektorów krajowych**, do których zalicza się **niemonetarne instytucje finansowe** (dotychczasowe niebankowe instytucje finansowe) oraz **sektor niefinansowy**, który składa się z podsektorów: **przedsiębiorstwa** — przedsiębiorstwa i spółki państwowe, prywatne oraz spółdzielnie (dotychczas zaliczane do podmiotów gospodarczych), **gospodarstwa domowe** — osoby prywatne, rolnicy indywidualni i przedsiębiorcy indywidualni zatrudniający do

CHAPTER XXII

MONEY AND BANKS. THE STOCK MARKET. INSURANCE COMPANIES. OPEN PENSION FUNDS

General notes

Money and banks

1. In connection with works of National Bank of Poland (NBP) on the adjustment of the banking reporting to requirements of the European Central Bank, starting from 2002 new principles of sectoral classification of the economy and new measure of money, M_3 , are in force. Data for 1996, 2000 and 2001 are presented in comparable conditions with 2002.

2. Money is created in monetary financial institutions system while changes in the value and structure of money are registered in balance of monetary financial institutions. **Monetary financial institutions** are understood as the central bank (NBP) and other monetary financial institutions (the notion entails now in Poland only banks).

The **Consolidated balance sheet of monetary financial institutions** includes aggregated information concerning the activity of NBP and other monetary financial institutions (banks).

3. Assets (tables 1, 2 and 3) are presented in gross terms, i.e., with no deduction of established provisions, accumulated depreciation or valuation allowances (with the exception of securities, which have been marked to market).

4. The main items of **assets** in the consolidated balance sheet of monetary financial institutions include:

- 1) external assets, i.e. all zloty and foreign currency assets related to non-residents;
- 2) loans, i.e. loans and advances, purchased debts, claims arising on the performance of guarantees and endorsements, interest outstanding, claims on securities purchased within repurchase agreements as well as other claims to domestic residents:
  - **general government**, which includes: central government institutions except institutions acting in social security area (included so far to central government and appropriated state funds), local government (included so far to local self-government budgets and appropriated local self-government entities funds, social security funds (include health funds, Social Insurance Fund, Agricultural Social Insurance Fund and managed by them funds) included so far to appropriated state funds and central government,
  - **other domestic residents**, which include: **non-monetary financial institutions** (hitherto non-bank institutions) and non-financial sector, comprising sub-sectors: **non-financial corporations** — state, private enterprises and companies as well as co-operatives (hitherto included to corporate sector), **households** — individuals farmers and individual entrepreneurs employing not

9 osób włącznie (dotychczas zaliczani do podmiotów gospodarczych) oraz **instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych**, tj. podmioty nienastawione na zysk (m.in. instytucje dobroczynne, związki zawodowe, towarzystwa naukowe, partie polityczne, kościoły) dotychczas zaliczane do podmiotów gospodarczych;

- 3) dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe, tj. papiery wartościowe będące w posiadaniu monetarnych instytucji finansowych, czyli NBP i pozostałych monetarnych instytucji finansowych (banków);
- 4) papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe, tj. akcje, prawa poboru, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych i certyfikaty inwestycyjne oraz aktywa trwałe finansowe (akcje i udziały);
- 5) aktywa trwałe, tj. całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych;
- 6) pozostałe aktywa, tj. pozostałe należności i odsetki niezapadłe od wszystkich sektorów, konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, inne aktywa finansowe, inne operacje, odsetki od zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu. Wartość tej pozycji pomniejszono o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

Do głównych pozycji **pasywów** bilansu skonsolidowanego monetarnych instytucji finansowych zalicza się:

- 1) pasywa zagraniczne, tj. wszystkie pasywa w złotych i w dewizach dotyczące nierezydentów;
- 2) depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych sześciu centralnego;
- 3) depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sektorów krajowych, tj. depozyty bieżące, terminowe, zablokowane, z terminem wypowiedzenia, kredyty i pożyczki otrzymane, zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu. Ta pozycja dotyczy niemonetarnych instytucji finansowych, instytucji samorządowych, funduszy ubezpieczeń społecznych oraz sektora niefinansowego;
- 4) pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków), tj. pomniejszony o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych;
- 5) emisja dłużnych papierów wartościowych, tj. zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych monetarnych instytucji finansowych. Wartość tej pozycji pomniejszono o dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez krajowe monetarne instytucje finansowe, pozostające w portfelach tego sektora;
- 6) kapitał i rezerwy, tj. fundusz podstawowy (kapitał podstawowy, akcje własne, fundusz zapasowy, fundusz ogólnego ryzyka, fundusz rezerwowy oraz wynik z lat ubiegłych), fundusze uzupełniające (fundusz z aktualizacji wyceny oraz inne fundusze uzupełniające) oraz rezerwy (rezerwy celowe, umorzenia i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, rezerwa na ryzyko ogólne). Wartość tej pozycji pomniejszono o papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez krajowe monetarne instytucje finansowe stanowiące element aktywów tego sektora;
- 7) pozostałe pasywa — obejmują m.in. odsetki od powyższych kategorii pasywów, konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, przychody zastrzeżone, inne operacje;
- 8) saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych obliczono jako różnicę pomiędzy depozytami a kredytami, pożyczkami i innymi należnościami monetarnych instytucji finansowych.

more than 9 persons (hitherto included to corporate sector) as well as **non-profit institutions serving households**, i.e. non-profit entities (among others: charities, trade unions, scientific, societies, political parties, churches) hitherto included to corporate sector;

- 3) holdings of securities other than shares issued by domestic residents, i.e. held by monetary financial institutions, that is NBP and other monetary financial institutions (banks);
- 4) holdings of shares/other equity issued by domestic residents, i.e. shares, subscription rights issued, participation units in investment funds and investment certificates as well as financial fixed assets (shares and other equity);
- 5) fixed assets, i.e. the whole of fixed assets, excluding financial fixed assets;
- 6) remaining assets, i.e. other claims and interest accrued on all, settlement accounts, settlements with miscellaneous debtors, accrued income and prepaid expense, other financial assets, other transactions, interest income on securities purchased within repurchase agreements. The value of this item was reduced by the value of vault cash of other monetary financial institutions.

The main items of **liabilities** in the consolidated balance sheet of monetary financial institutions include:

- 1) external liabilities, i.e. all zloty and foreign currency liabilities related to non-residents;
- 2) deposits of central government;
- 3) deposits of other domestic residents, i.e. demand, term, blocked deposits, deposits redeemable at notice, loans and advances received, liabilities on monetary security and liabilities on securities sold within repurchase agreements. This item concerns non-monetary financial institutions, local government, social security funds and non-financial sector;
- 4) currency in circulation (excluding bank vault cash), i.e. reduced by the value of vault cash of other monetary financial institutions;
- 5) debt securities issued, i.e. liabilities on own debt securities issued by other monetary financial institutions. The value of this item was reduced by debt securities issued by domestic other monetary financial institutions, held in portfolios of this sector;
- 6) capital and reserves, i.e. basic fund (share capital, own shares, capital surplus, general risk fund, reserve fund and previous years' earning/loss), supplementary funds (revaluation fund and other supplementary funds) as well as reserves (specific reserves, accumulated depreciation and valuation allowances, general risk reserve). The value of this item was reduced by shares and other equity issued by domestic monetary financial institutions and held in portfolios of this sector;
- 7) remaining liabilities — include i.e. interest expense on the above categories of liabilities, settlement account, liabilities to miscellaneous creditors, accrued expense and deferred income, reserved income, other transactions;
- 8) excess of inter-monetary financial institutions liabilities was calculated as the difference between deposits and loans of monetary financial institutions to domestic residents.

5. W systemie monetarnych instytucji finansowych pojęcia sektorów są zgodne z metodologią stosowaną przez Narodowy Bank Polski i są częściowo dostosowane do przyjętych w rachunkach narodowych.

6. Czynniki kreacji podaży pieniądza (M_3):

Aktywa zagraniczne netto stanowią różnicę pomiędzy całością należności NBP i banków komercyjnych od niereszydentów a zobowiązaniami wobec niereszydentów, z wyłączeniem kapitału (fundusze własne podstawowe i uzupełniające) wniesionego przez podmioty zagraniczne do polskich banków.

Należności obejmują należności od gospodarstw domowych, niemonetarnych instytucji finansowych, przedsiębiorstw, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, instytucji samorządowych, funduszy ubezpieczeń społecznych, na które składają się kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, odsetki zapadłe, należności banków z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu oraz należności z tytułu dłużnych papierów wartościowych.

Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego, tj. saldo należności i zobowiązań systemu monetarnych instytucji finansowych wobec jednostek zaliczanych do końca 2001 r. do budżetu państwa i państwowych funduszy celowych z wyłączeniem kas chorych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzanych przez nie funduszy.

Saldo pozostałych pozycji (netto) obejmuje przede wszystkim należności i zobowiązania wynikające z działalności własnej banków i NBP (m.in. fundusze własne, koszty i dochody, majątek trwały, rozliczenia międzybankowe i międzyoddziałowe), odsetki niezapadłe od należności oraz odsetki naliczone od zobowiązań banków i NBP. Od 2002 r. włączono dodatkowo depozyty i papiery wartościowe z terminem pierwotnym dłuższym niż 2 lata.

7. **Podaż pieniądza (M_3)** obejmuje:

- 1) zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków);
- 2) depozyty i inne zobowiązania złotowe i walutowe monetarnych instytucji finansowych wobec gospodarstw domowych, niemonetarnych instytucji finansowych, przedsiębiorstw, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, instytucji samorządowych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych:
  - bieżące (łącznie z rachunkami inwestycyjnymi w bankowych biurach maklerskich oraz depozytami jednodniowymi typu overnight),
  - terminowe i zablokowane (depozyty z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie, zobowiązania banków z tytułu zabezpieczeń pieniężnych oraz kredyty i pożyczki otrzymane od funduszy i fundacji niefinansowych);
- 3) pozostałe składniki, czyli dłużne papiery wartościowe z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie wyemitowane przez banki, a zakupione przez podmioty niebankowe oraz zobowiązania banków z tytułu operacji z przyrzeczeniem odkupu.

8. Dane **bilansu płatniczego** przedstawiono w układzie prezentowanym w publikacjach Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Bilans płatniczy Polski jest statystycznym zestawieniem transakcji gospodarczych (na bazie płatności) prowadzonych przez Polskę z resztą świata i obejmuje łącznie transakcje wyrażone w walutach wymienialnych, walutach rozrachunkowych oraz rublach transferowych.

Obroty bilansu płatniczego wyrażone w dolarach USA przeliczane są z oryginalnych walut płatności na dolary USA.

Oznaczone symbolami literowymi pozycje bilansu obejmują:

A. Rachunek bieżący — rozliczenia wpływów z eksportu i wypłat za import towarów i usług, rozliczenia z tytułu dochodów, rozliczenia wpływów i wypłat z tytułu transferów bieżących oraz rozliczenia nie-

5. In the monetary financial institutions system, sectors are defined in accordance with the methodology used by the National Bank of Poland and are partially adjusted to used in national accounts.

6. Counterparts of M_3 money supply:

External assets, net constitute the difference between total NBP and banks' receivables from non-residents and liabilities towards non-residents, excluding capital (basic and supplementary own funds) deposited by foreign entities in Polish banks.

Claims comprise claims on households, non-monetary financial institutions, non-financial corporations, non-profit institutions serving households, local government, social security funds, which comprise credits and loans, purchased debts, claims arising on the performance of guarantees and endorsements, interest outstanding, banks' claims on securities purchased within repurchase agreements as well as claims on holdings of securities.

Credit to central government, net, i.e. the balance of monetary financial institutions' dues and liabilities towards the entities which, to the end of 2001, were classified as a part of central government and appropriated state funds except for health trusts, Social Insurance Fund, Agricultural Social Insurance Fund as well as managed by them funds.

Other items, net include primarily dues and liabilities resulting from banks and NBP's own activity (among others reserves, costs and income, fixed assets, inter-bank and inter-office settlements), non-mature interests on receivables as well as imputed interests on banks and NBP's liabilities. Deposits and securities with maturity period longer than 2 years have been additionally included since 2002.

7. The M_3 money supply includes:

- 1) the supply of currency in circulation (excluding bank vault cash);
- 2) zloty and foreign currency deposits and other liabilities of monetary financial institutions to households, non-monetary financial institutions, non-financial corporations, non-profit institutions serving households, local government and social security funds:
  - current (including investment accounts in bank brokerage offices and overnight deposits),
  - term and blocked (deposits with agreed maturity up to 2 years, banks' liabilities on loans security as well as credits and loans received from non-financial funds and foundations);
- 3) other components, i.e. debt securities up to 2 years issued by banks and held by non-banks as well as repurchase agreements with non-banks.

8. Data in **balance of payments** are presented in accordance described in International Monetary Fund publications. Poland's balance of payments is a statistical specification of economic transactions (on payment basis) realized by Poland and rest of the world, and it includes together transactions in convertible currencies, settlement currencies and transferable roubles.

Balance of payments turnover expressed in US dollars, is calculated from the original currencies of payment into US dollars.

Balance items designated with letter symbols include:

A. Current account — the settlement of receipts from exports and payments for imports of goods and services, income settlements, receipt and payment settlements from current transfers as well as the

sklasyfikowanych obrotów bieżących, tj. kwoty skupu i sprzedaży walut wymienialnych netto.

B. Rachunek kapitałowy i finansowy:

Rachunek kapitałowy — rozliczenia wpływów i wypłat dotyczące transferów kapitałowych (darów i środków z tytułu pomocy bezzwrotnej z wyraźnym przeznaczeniem na finansowanie aktywów trwałych, umorzeń długu) oraz rozliczenia operacji nabycia/zbywania aktywów niefinansowych i nieprodukowanych (zakup i sprzedaż praw własności, patentów, praw autorskich, znaków handlowych itp.).
Rachunek finansowy — aktywa i pasywa finansowe obejmujące inwestycje bezpośrednie, portfelowe oraz pozostałe inwestycje.

Inwestycje bezpośrednie odzwierciedlają długotrwałe udziały jednostki rezydenta jednej gospodarki (inwestor bezpośredni) w jednostce rezydenta innej gospodarki (przedsiębiorstwo inwestycji bezpośrednich) i obejmują transakcje zawarte między nimi. Transakcje związane z inwestycjami bezpośrednimi (polskie za granicą i zagraniczne w Polsce) dzielą się na kapitał akcyjny oraz pozostały kapitał.

Inwestycje portfelowe obejmują transakcje udziałowymi (akcjami) i dłużnymi papierami wartościowymi. Dłużne papiery wartościowe dzielą się na obligacje i skrypty dłużne, instrumenty rynku pieniężnego i pochodne instrumentów finansowych (derywaty).

Pozostałe inwestycje obejmują polskie należności za granicą (aktywa) oraz polskie zobowiązania wobec zagranicy (pasywa) z tytułu transakcji finansowych niewłączonych do inwestycji bezpośrednich, portfelowych i aktywów rezerwowych, tj. kredyty udzielone i otrzymane oraz zmiany aktywów i pasywów z tytułu transakcji w zakresie: gotówek w kasach banków, rachunków bieżących, lokat i depozytów (w tym transakcji zakupu i sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu) oraz pozostałych należności i zobowiązań zagranicznych.

C. Saldo błędów i opuszczeń — transakcje, które nie zostały włączone do komponentów bilansu płatniczego.

D. Pozycje finansujące — oficjalne aktywa rezerwowe, kredyty otrzymane z Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz exceptional financing (transakcje finansowania wyjątkowego).

9. Zadłużenie zagraniczne brutto (czyli niepomniejszone o aktywa) na koniec danego okresu, jest sumą podjętych i nieregulowanych, wynikających z zawartych umów, zobowiązań rezydentów danego kraju wobec nierzzydentów, do spłacenia kapitału wraz z odsetkami lub bez, albo do spłacenia odsetek wraz z kapitałem lub bez. Spośród instrumentów finansowych do pojęcia zadłużenia zagranicznego zaliczono następujące kategorie: kredyty inwestorów bezpośrednich, środki na rachunkach bieżących i depozytów nierzzydentów w bankach polskich, dłużne papiery wartościowe wyemitowane na rynku krajowym w posiadaniu nierzzydentów, kredyty handlowe, pozostałe kredyty i pożyczki (w tym leasing finansowy) oraz zadłużenie zagraniczne samorządów terytorialnych.

10. Dane o napływie kapitału do Polski z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich według kraju pochodzenia udziałowca (tabl. 8) zestawione są w oparciu o metodologię bilansu płatniczego Polski na bazie transakcji. Kapitał inwestycji bezpośrednich obejmuje kapitał podstawowy (akcyjny lub udziałowy), wnoszony w postaci pieniężnej lub jako aport rzeczowy, dopłaty do kapitału, reinwestowane zyski oraz inne należności i zobowiązania związane z zadłużeniem między przedsiębiorstwami powiązanymi kapitałowo (głównie kredyty inwestorów).

11. Dane o zobowiązaniach z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce według kraju pochodzenia udziałowca (tabl. 9) sporządzone są zgodnie z metodologią bilansu aktywów i pasywów zagranicznych. Zobowiązania z tytułu zagranicznych inwestycji bezpośrednich w Polsce obejmują wartość

settlement of unclassified transactions on current account, i.e., net value of convertible currencies sold and bought.

B. Capital and financial account:

Capital account — settlements of receipts and payments concerning capital transfers (donations and grants to finance fixed assets, debt forgiveness) as well as acquisition/disposal of non-produced, non-financial assets (purchases and sales of patents, copyrights, trademarks, etc.).

Financial account — financial assets and liabilities that cover direct investment, portfolio investment and other investment.

Direct investment reflects long-term investment of an organization owned by a resident of one economy (direct investor) in an organization owned by a resident of other economy (direct investment company) and includes transactions between the two. Direct investment transactions (Polish abroad and foreign in Poland) are divided into two groups: equity capital and other capital.

Portfolio investment covers transactions in equities and debt securities. Debt securities are divided into bonds and notes, money market instruments and financial derivatives.

Other investment includes Polish foreign assets and Polish foreign liabilities covered all financial transactions which are not included into direct investment, portfolio investment or reserve assets, i.e., credits extended and received as well as changes in assets and liabilities arising from transactions in foreign currency held in bank vaults, current accounts, deposits (including repurchase agreements) and other foreign assets and liabilities.

C. Net errors and omissions — transactions, which are not included in the balance of payments components.

D. Financing of overall balance — official reserve assets, credits from International Monetary Fund and exceptional financing.

9. Gross foreign debt (i.e., including assets) at the end of a given period is the sum of assumed and unsettled liabilities, resulting from concluded agreements, of residents of a given country to non-residents for the repayment of capital together with or without interest or for the repayment of interest with or without capital. The following categories were included among financial instruments necessary to assume foreign debt: credits of direct investors, funds of non-residents in current and term accounts deposited in Polish banks, debt securities issued on the domestic market and held by non-residents, trade credits, other credits and loans (including financial leasing) as well as external debt of local self-government.

10. The data on direct investment inflows to Poland by origin country of shareholder (table 8) are based on the methodology of the balance of payments on a transaction basis. Direct investment capital covers equity capital brought in cash or contribution in kind, reinvested earnings and other capital involved in various intercompany debt transactions.

11. The data on direct investment positions in Poland by origin country of shareholder (table 9) are based on the methodology of International Investment

kapitałów własnych polskich przedsiębiorstw bezpośredniego inwestowania, przypadających na zagranicznych inwestorów bezpośrednich oraz stany zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek otrzymanych od tych inwestorów. Pożyczki i kredyty zaciągnięte przez inwestorów zagranicznych od polskich spółek, w których mają oni udziały, pomniejszają zobowiązania z tytułu inwestycji zagranicznych.

Rynek giełdowy

1. Giełda papierów wartościowych jest to miejsce przystosowane, pod względem technicznym i organizacyjnym, do regularnych spotkań uczestników rynku papierów wartościowych, w celu kojarzenia ofert sprzedaży i nabycia papierów wartościowych w obrocie publicznym. Giełda papierów wartościowych powinna zapewnić wszystkim uczestnikom jednakowy i jednocześnie dostęp do informacji rynkowej, przy zachowaniu jednakowych warunków zbywania i nabywania praw oraz gwarantować bezpieczny obrót papierami wartościowymi. Giełda Papierów Wartościowych (GPW) rozpoczęła działalność 16 IV 1991 r., a przedmiotem obrotów były początkowo tylko akcje spółek publicznych. W następnych latach — również obligacje i akcje narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI), prawa poboru, kontrakty terminowe, warranty, prawa do akcji, certyfikaty inwestycyjne oraz jednostki indeksowe.

W XII 1996 r. rozpoczął funkcjonowanie regularny **pozagiełdowy publiczny obrót papierami wartościowymi**, w systemie notowań ciągłych, prowadzony przez Centralną Tabelę Ofert SA (CeTO). Przedmiotem transakcji na rynku CeTO są akcje, obligacje, warranty (do 2000 r.), certyfikaty inwestycyjne oraz kontrakty terminowe (w 2000 r.).

26 IV 2002 r. uruchomiony został Elektroniczny Rynek Skarbowych Papierów Wartościowych (ERSPW) prowadzony przez Centralną Tabelę Ofert SA (CeTO), w ramach organizowanego przez Ministerstwo Finansów systemu Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW). Uczestnikami tego rynku, na którym dokonywane są hurtowe transakcje obligacjami i bonami skarbowymi — w systemie notowań ciągłych — są wiodące polskie banki.

Akcja jest papierem wartościowym potwierdzającym udział jej posiadacza (akcjonariusza) w kapitale spółki akcyjnej, uprawniającym do partycypacji (udziału) w jej zyskach w postaci dywidendy oraz w majątku spółki w razie jej likwidacji. Przedmiotem transakcji giełdowych mogą być wyłącznie akcje na okaziciela, dopuszczone do publicznego obrotu.

Obligacja jest papierem wartościowym, w którym emitent (wystawca) stwierdza, że jest dłużnikiem wobec właściciela obligacji (obligatariusza) i zobowiązuje się do zapłaty kwoty pieniężnej w sposób i w terminach w niej określonych. Emitent może zobowiązać się do spełnienia innego świadczenia lub przyznać obligatariuszowi inne prawa.

Prawo poboru jest to prawo pierwszeństwa, przysługujące dotychczasowym akcjonariuszom, do objęcia akcji z nowych emisji. Akcjonariusze mogą zrezygnować z wykonania praw poboru i sprzedać je na giełdzie. Obrót prawami poboru odbywa się w tym samym systemie notowań, w którym notowane są akcje danej spółki.

Kontrakt terminowy jest umową pomiędzy stronami, z których jedna zobowiązuje się do kupna, a druga do sprzedaży w ściśle określonym terminie (dniu wygaśnięcia) i po ściśle określonej w momencie zawarcia transakcji cenie, określonej ilości wystandaryzowanego instrumentu bazowego lub dokonania równoważnego rozliczenia pieniężnego.

Warrant jest to instrument finansowy, którego cena zależy od wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem bazowym może być papier wartościowy,

Position. Liabilities to foreign direct investors in Poland include Polish direct investment enterprises' equity capital held by the foreign direct investors and credits and loans received from these investors. The credits and loans extended by Polish direct investment enterprises to direct investors decrease liabilities to foreign direct investors.

The stock market

1. A stock exchange is a place technically and organizationally adapted for regular meetings of stock market participants in order to buy and sell offers of publicly traded securities. A stock exchange should ensure all participants uniform and simultaneous access to market information, maintain uniform sell and buy terms as well as guarantee the reliable turnover of securities. The Warsaw Stock Exchange (GPW) was established on 16 IV 1991, with the scope of turnover originally including only the shares of public companies. In the following years, bonds and shares of National Investment Funds (NIF), subscription rights, future contracts, warrants, allotment certificates, investment certificates and index units have also been traded.

In XII 1996, the **over-the-counter market of publicly traded securities** began operating, in the continuous trading system, conducted by Central Table of Offers (CeTO). Shares, bonds, warrants (until 2000), investment certificates and future contracts (in 2000) are traded on the CeTO (kerb) market.

On 26 IV 2002, Electronic Treasury Securities Market (ERSPW) was started, carried out by Central Table of Offers (CeTO), within the framework of the system of Treasury Securities Dealers (DSPW), organized by the Ministry of Finance. Leading Polish banks participate in this market, where wholesale transactions of Treasury bonds and Treasury bills are made in the continuous trading system.

A **share** is a security confirming the participation of its owner (shareholder) in the capital of a joint stock company, authorising participation (a share) in its profits in the form of dividends as well as in the assets of the company in the case of its liquidation. Only bearer shares admitted to public trading can be the subject of stock exchange transactions.

A **bond** is a security in which the issuer states that it is a debtor to the owner of the bond (the bondholder) and is obligated to repay the monetary amount in a manner and within the term defined on it. The issuer can also be required to meet other obligations or acknowledge other rights to the bondholder.

A **subscription right** is a priority right applicable to existing shareholders for assuming shares of new issues. Shareholders can resign from exercising rights and sell them on the stock exchange. The trading of subscription rights occurs on the same system of listings in which the shares of a given company are listed.

A **future contract** is an agreement between parties, in which one party is obligated to buy and the other to sell within a strictly defined date (the expiration date), and for a strictly defined price, established at the time of concluding the contract, for a defined amount of a standardized base instrument or making an equivalent monetary settlement.

A **warrant** is a financial instrument, the price of which depends on the value of the so-called base instrument. The base instrument can be a security, currency or

waluta, wskaźnik ekonomiczny (np. indeks, stopa procentowa). Warrant jest bezwarunkowym i nieodwołalnym zobowiązaniem emitenta do wypłacenia uprawnionym właścicielom warrantów kwoty rozliczenia.

Prawo do akcji jest to papier wartościowy będący przedmiotem obrotu giełdowego, otrzymywany po wpłaceniu określonej kwoty pieniężnej na akcje nowej emisji, które nie są jeszcze notowane na giełdzie. Po wprowadzeniu akcji na giełdę prawo do akcji jest zamieniane na akcje.

Certyfikat inwestycyjny jest papierem wartościowym na okaziciela, emitowanym przez fundusze inwestycyjne zamknięte. Certyfikaty inwestycyjne danego funduszu reprezentują jednakowe prawa majątkowe i są niepodzielne.

Jednostka indeksowa jest papierem wartościowym, który reprezentuje wszystkie akcje tworzące dany indeks. Instrument ten jest równoważny z nabyciem przez inwestora portfela indeksu, bez konieczności zakupu poszczególnych akcji wchodzących w skład tego indeksu.

Bon skarbowy jest to krótkoterminowy papier wartościowy emitowany przez Skarb Państwa, o nominale 10000 zł i określonym terminie wykupu — od 1 do 52 tygodni, będący oprocentowanym zobowiązaniem państwa, jako krótkoterminowa pożyczka w celu zasilenia budżetu.

Publiczny obrót papierami wartościowymi może odbywać się wyłącznie za pośrednictwem przedsiębiorstw maklerskich, tj. biur lub domów maklerskich. **Biura maklerskie** działają w strukturach banków, **domy maklerskie** mogą być wyłącznie spółkami akcyjnymi. Przedsiębiorstwa maklerskie mogą nie tylko pośredniczyć w zawieraniu transakcji na rynku papierów wartościowych, ale również być aktywnym uczestnikiem tego rynku, dokonując operacji na własny rachunek.

Transakcje na giełdzie papierów wartościowych zawierane są według notowań: **kursu jednolitego** - **dwukrotnego** (wartość kursu ustalana jest dwukrotnie na danej sesji) i według **notowań ciągłych** (umożliwiających zawieranie transakcji giełdowych na dany papier wartościowy na sesji po różnych cenach). Do 18 IV 2001 r. notowania odbywały się według kursu **jednolitego (jednokrotnego)**, po tym terminie wszystkie spółki notowane w tym systemie zostały przeniesione do notowań jednolitych-dwukrotnych. Na giełdzie papierów wartościowych obowiązującą zasadą jest notowanie danego papieru wartościowego wyłącznie w jednym systemie notowań.

Transakcja pakietowa jest to transakcja giełdowa zawierana poza sesją, której minimalną wielkość (pakiet) określa regulamin giełdy.

2. Giełdowy rynek akcji dzieli się na trzy rynki: podstawowy, równoległy i wolny. Na **rynku podstawowym** notowane są akcje spółek, które spełniają standardowe wymagania kapitałowe oraz określony minimalny czas istnienia. Na **rynku równoległym** notowane są akcje spółek, które nie spełniają wymagań rynku podstawowego, ale które ze względu na rozmiary emisji i rozproszenie akcji gwarantują płynność obrotu. Na **rynku wolnym** notowane są akcje spółek, które spełniają podobne, choć niższe wymagania kapitałowe, jakie obowiązują przy dopuszczeniu na rynek podstawowy i równoległy.

3. Przedmiotem obrotu giełdowego rynku obligacji są obligacje Skarbu Państwa oraz od 2000 r. obligacje korporacyjne, emitowane przez podmioty gospodarcze posiadające osobowość prawną.

Obligacje Skarbu Państwa, ze względu na sposób naliczania odsetek, można podzielić na obligacje: o **oprocentowaniu stałym** — dwuletnie, pięcioletnie, dziesięcioletnie i dwudziestoletnie; wartość nominalna każdej obligacji wynosi 1000 zł, a w 2002 r. obligacje pięcioletnich — również 100 zł oraz o **oprocentowaniu zmiennym** — jednoroczne (do 2000 r.), trzyletnie i dziesięcioletnie; wartość nominalna obligacji trzyletnich wynosi 100 zł, natomiast obligacji dziesięcioletnich — 1000 zł.

economic ratio (e.g., index, interest rate). A warrant is an unconditional and irrevocable obligation of the issuer to repay the settlement amount to the authorized owners of the warrants.

An **allotment certificate** is a security subject to trading, received after paying a defined monetary amount for shares of a new issue which are not yet listed on the stock exchange. The allotment certificate is exchanged for the shares after they have been introduced to trading.

An **investment certificate** is a bearer security issued by closed investment funds. Investment certificates of a given fund represent equal property rights and are indivisible.

An **index unit** is a security that represents all shares forming the index. This instrument is equivalent to purchasing an investment portfolio by the investor with no obligation to buy separate shares of this index.

A **treasury bill** is a short-term security issued by State Treasury with nominal value 10000 zł and given redemption data from 1 to 52 weeks, which is an interest liability of the State issued as a short-term loan in order to reach budget injection.

The public trading of securities occurs exclusively through the mediation of brokerages, i.e., brokerage offices or brokerage houses. **Brokerage offices** operate within the structures of banks, while **brokerage houses** can only operate as joint stock companies. Brokerages are authorized not only to mediate in concluding transactions on the stock exchange, but may also be an active player on this market, executing its own operations.

Transactions on the stock exchange are conducted: according to the **single-price quotation (two auction)**, in which the value of the price is established twice for a given session, and according to **continuous trading** which makes it possible to conclude market transactions for a given security at various prices during the session. Until 18 IV 2001 listings occurred according to the **single-price quotation (one auction)**, after which all companies listed in this system were transferred to the single-price quotation (two auction). A given security may be listed on the stock exchange using only one system of listings.

A **block trade** is a market transaction concluded outside a session, the minimum amount (block) of which is defined by market regulations.

2. The share market is divided into three markets: the main market, the parallel market and the free market. Shares of companies which meet standard capital requirements as well as a defined minimum period of existence are quoted on the **main market**. Shares of companies which do not meet the requirements of the main market, but which due to the size of issues and the distribution of shares guarantee liquidity, are listed on the **parallel market**. Shares of companies which meet similar, although less rigorous criteria used for admittance to the main and parallel markets, are quoted on the **free market**.

3. Treasury bonds as well as since 2000 corporate bonds, issued by economic entities possessing legal personality, are subject to market trading. Due to the method of calculating interest **Treasury bonds** are divided into **fixed rate bonds** (two-, five-, ten- and twenty-year bonds), each with a nominal value of 1000 zł and in 2002 five-year bonds — also 100 zł and **variable rate bonds** (one-year — until 2000, three- and ten-year bonds); the nominal value of three-year bond — 100 zł and ten-year bond — 1000 zł.

Obligacje korporacyjne o oprocentowaniu stałym są pięcioletnie (w 2002 r.); wartość nominalna każdej obligacji wynosi 10000 zł i o **oprocentowaniu zmiennym** — trzyletnie; wartość nominalna obligacji wynosi 1000 zł.

4. Przez **wartość giełdową kapitału akcyjnego** spółki rozumie się iloczyn liczby jej akcji i kursu z danej sesji. Wielkość ta określana jest jako wartość rynkowa spółki lub giełdowa kapitalizacja. Suma wartości giełdowej wszystkich spółek stanowi ich wartość rynkową. Na pierwszej sesji giełdowej w dniu 16 IV 1991 r. przyjęto, że wartość rynkowa debiutujących wówczas spółek wyrażona w złotych równa jest 1000 punktów. Na tej podstawie opracowano wskaźnik odzwierciedlający zmiany wartości rynkowej spółek giełdowych, tj. **Warszawski Indeks Giełdowy (WIG)**.

5. **WIG** jest to relacja bieżącej wartości rynkowej spółek notowanych na rynku podstawowym do wartości spółek notowanych na pierwszej sesji giełdowej w dniu 16 IV 1991 r. Relacja ta jest korygowana o współczynnik uwzględniający zmiany liczby spółek, wielkości emisji akcji, wartości akcji związane z dywidendami i prawami poboru. **WIG** jest wyrażony w punktach, a zmiany jego poziomu w procentach.

WIG 20 jest to indeks cenowy, liczony na podstawie wartości portfela akcji 20 wiodących spółek notowanych na rynku podstawowym. Listę spółek ustala się na podstawie wartości obrotu giełdowego i wartości rynkowej spółek. Początkowy poziom indeksu z dnia 16 IV 1994 r. wyniósł 1000 punktów.

Warszawski Indeks Giełdowy Średnich Spółek (MIDWIG) jest to indeks cenowy notowany na rynku podstawowym. Liczony jest na podstawie wartości portfela akcji 40 spółek, które w rankingu Indeksu **WIG 20** znalazły się na najwyższych pozycjach, ale nie weszły do **WIG 20**. Początkowy poziom indeksu z dnia 31 XII 1997 r. wyniósł 1000 punktów.

Indeks Narodowych Funduszy Inwestycyjnych (NFI) jest indeksem cenowym, odpowiadającym wartości rynkowej 15 akcji Narodowych Funduszy Inwestycyjnych, otrzymanych z wymiany jednego świadectwa udziałowego. Początkowy poziom indeksu z dnia 12 VI 1997 r. wyniósł 160 punktów.

6. Na rynku równoległym obowiązuje **Warszawski Indeks Rynku Równoległego (WIRR)**, który jest wyliczony według metodologii stosowanej dla **WIG**. Początkowy poziom indeksu z dnia 29 XII 1994 r. wyniósł 1000 punktów.

7. Na rynku pozagiełdowym Centralnej Tabeli Ofert obowiązuje **Indeks Centralnej Tabeli Ofert (ITO)**. **ITO** jest to relacja bieżącej wartości kapitalizacji rynku akcji do początkowej wartości kapitalizacji rynku w dniu 6 XII 1996 r. Relacja ta jest korygowana o współczynnik uwzględniający zmiany ilości akcji notowanych na CTO. Kapitalizacja rynku liczona jest na podstawie średnich cen akcji ważonych wolumenem obrotu. **ITO** jest wyrażony w punktach, a zmiany jego poziomu w procentach. Początkowy poziom indeksu z dnia 6 XII 1996 r. wyniósł 10000 punktów.

Corporate bonds fixed rate bonds are five-year bonds (in 2002) with a nominal value of 10000 zł and **variable rate bonds** — three-year with a nominal value of 1000 zł.

4. The **market value of the share capital** of a company is understood as a factor of the number of its shares and the price from a given session. This amount is defined as the company's market value or stock exchange capitalization. The sum of the stock exchange value of all companies accounts for their market value. At the first session of the stock exchange on 16 IV 1991, it was assumed that the market value of the companies debuting at that time, expressed in zloties, was equal to 1000 points. On this basis, an index was compiled reflecting changes in the market value of stock exchange companies, i.e., the **Warsaw Stock Exchange Index (WIG)**.

5. The **WIG** is the relation of the current market value of companies quoted on the main market to the value of companies quoted on the first session of the stock exchange on 16 IV 1991. This relation is corrected by taking into account changes in the number of companies, the size of the share issues, the value of shares connected with dividends and subscription rights. The **WIG** is expressed in points and changes in terms of percent.

The **WIG 20** is a price index, calculated on the basis of the value of a share portfolio of the 20 leading companies quoted on the main market. The list of companies is established on the basis of the value of stock exchange turnover and the market value of companies. The initial level of the index on 16 IV 1994 was 1000 points.

The **Warsaw Stock Exchange Index of Middle Companies (MIDWIG)** is a price index quoted on the main market. It is calculated on the basis of the value of share portfolio of the 40 companies, which were on the highest positions in Index ranking **WIG 20**, but they did not go into **WIG 20**. The initial level of the index on 31 XII 1997 was 1000 points.

The **Index of National Investments Funds (NIF)** is the price index corresponding to the market value of shares of the 15 National Investment Funds, received in exchange for one National Investments Funds certificate. The initial level of the index on 12 VI 1997 was 160 points.

6. The parallel market is expressed by the **Warsaw Parallel Market Index (WIRR)**, and is calculated according to the methodology used for the **WIG**. The initial level of the index on 29 XII 1994 was 1000 points.

7. The over-the-counter market is expressed by the **Central Table of Offers Index (ITO)**. The **ITO** is the relation of the current value of the capitalization of the share market to the initial value of market capitalization on 6 XII 1996. This relation is corrected by a ratio taking into account changes in the quantity of shares quoted on the CTO. Market capitalization is calculated on the basis of average prices of shares weighted by the volume of turnover. The **ITO** is expressed in points and changes in terms of percent. The initial level of the index on 6 XII 1996 was 10000 points.

Zakłady ubezpieczeń

1. **Zakłady ubezpieczeń** (ubezpieczyciele) zorganizowane są w formie spółek akcyjnych lub товариств ubezpieczeń wzajemnych. Działalność zakładów ubezpieczeń polega na przejmowaniu odpowiedzialności finansowej za różne rodzaje ryzyka w zamian za składki wniesione przez ubezpieczających się (tzw. składki przypisane brutto). Ryzyko to jest podzielone na dwa działy. Do działu I — **Ubezpieczenia na życie** — należą ubezpieczenia: na życie, posagowe, zaopatrzenia dzieci, na życie związane z funduszem inwestycyjnym, rentowe oraz wypadkowe i chorobowe tylko wówczas, gdy są uzupełnieniem podstawowych ubezpieczeń tego działu. Do działu II — **Pozostałe ubez-**

Insurance companies

1. **Insurance companies** (insurers) are organized in the form of joint stock companies or mutual insurance associations. The activity of insurance companies consists in assuming financial responsibility for various types of risks in exchange for premiums borne by the insured (gross written premiums). This risk is divided into two divisions. Division I — **Life insurance** — includes: life, dowry, child provision, life insurance connected with investment funds, retirement insurance as well as accident and illness insurance only when they supplement the main insurance in this division. Division II — **Other personal insurance and property**

pieczenia osobowe oraz ubezpieczenia majątkowe — należą m.in.: ubezpieczenia wypadku i choroby, casco komunikacyjne, szkód spowodowanych żywiołami.

2. Innym, niż według rodzaju ryzyka, kryterium podziału ubezpieczeń jest ich podział na **ubezpieczenia obowiązkowe i dobrowolne**. Ubezpieczenia ryzyka zaliczonego do działu I dotyczą osób i są dobrowolne. Ubezpieczenia ryzyka zaliczonego do działu II są obowiązkowe i dobrowolne.

- Do ubezpieczeń obowiązkowych w tym dziale należą:
- 1) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów;
  - 2) ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych;
  - 3) ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego;
  - 4) inne ubezpieczenia przewidziane na mocy obowiązujących ustaw lub ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych.

Pozostałe w dziale II ubezpieczenia dobrowolne dotyczą majątku (przedmiotem ubezpieczenia jest określona wartość majątkowa) i osób.

3. **Przychody zakładów ubezpieczeń** zależą w decydującej mierze od pobranych składek, a **koszty** — od wypłacanych odszkodowań. Wysokość składek, jak i odszkodowań wiąże się z rodzajem i wielkością ryzyka oraz wartością ubezpieczonego obiektu. W celu rozłożenia tego ryzyka oraz względnie obniżenia kosztów zakładów ubezpieczeń, zakłady te **reasekurują** się (ubezpieczają) u innych **reasekuratorów** (ubezpieczycieli), w tym także zagranicznych. Reasekuracja dotyczy głównie pozostałych ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych, ponieważ zawierają większe ryzyko niż ubezpieczenia na życie. Reasekuracja dzieli się na czynną i bierną. **Reasekuracja czynna** polega na przejęciu przez reasekuratora części ryzyka w zamian za część składki, a **bierna** — na odstąpieniu części składki innemu ubezpieczycielowi w zamian za odpowiedzialność za część ryzyka.

insurance — includes, i.a.: accident and illness insurance, automobile liability insurance and natural disaster insurance.

2. Other than by type of risk, types of insurance are also divided into **compulsory and voluntary insurance**. Division I insurance concerns persons and is voluntary. Division II insurance is compulsory and voluntary.

Compulsory insurance in this division includes:

- 1) automobile third-party liability insurance;
- 2) comprehensive fire insurance for farms;
- 3) third-party liability insurance for farmers;
- 4) other insurance defined on the basis of compulsory acts or international agreements ratified by the Republic of Poland.

Other voluntary insurance in division II includes property (covering a defined value of assets) and persons.

3. **Revenues of insurance companies** are largely dependent on premiums collected, while **costs** on damages paid. The amount of premiums as well as damages is connected with the type and amount of risk as well as with the value of the item insured. In order to distribute this risk as well as reduce the costs, insurance companies re-insure themselves (i.e., insure) through other **re-insurers** (insurers), which also includes foreign re-insurers. Reinsurance mainly includes other personal and property insurance, as they are characterized by a greater risk than life insurance. Reinsurance is divided into inward and outward reinsurance. **Inward reinsurance** consists in the re-insurer assuming a portion of the risk in exchange for a portion of the premium, while **outward reinsurance** consists in transferring a portion of the premium to another insurer in exchange for assuming responsibility for a portion of the risk.

Otwarte fundusze emerytalne

1. W polskim systemie emerytalnym przyszła emerytura może pochodzić z trzech źródeł (filarów), z których: zreformowany Zakład Ubezpieczeń Społecznych to I filar, otwarte fundusze emerytalne (OFE) — II filar, pracownicze programy emerytalne — III filar.

Otwarte fundusze emerytalne zostały powołane ustawą z dnia 28 VIII 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. Nr 139, poz. 934).

Otwarte fundusze emerytalne mają osobowość prawną, a czas ich trwania jest nieograniczony. Przedmiotem ich działalności jest gromadzenie i lokowanie środków pieniężnych z przeznaczeniem na wypłatę członkom funduszu po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego.

Każdy otwarty fundusz emerytalny jest zarządzany i reprezentowany w stosunkach z osobami trzecimi przez **powszechne товариство emerytalne (PTE)**, zorganizowane w formie spółki akcyjnej. Towarzystwo tworzy fundusz i zarządza nim odpłatnie. Powszechne товариство emerytalne może zarządzać tylko jednym otwartym funduszem.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje 7,3% podstawy wymiaru składki do otwartego funduszu emerytalnego wybranego przez ubezpieczonego. Składki wpłacane do funduszu są przeliczane na **jednostki rozrachunkowe** i księgowane na indywidualnych rachunkach ubezpieczonych. Przyrost wartości zgromadzonych środków (składek) następuje w wyniku zwiększenia liczby jednostek (poprzez wpłaty kolej-

Open pension funds

1. In the Polish pension system, future pensions can originate from three sources, so-called pillars: the I pillar — the reformed Social Insurance Institution, the II pillar — open pension funds (OFE), the III pillar — employee pension programs.

The open pension funds were established by the Law on the Organization and Operation of Pension Funds from 28 VIII 1997 (Journal of Laws No. 139, item 934).

Open pension funds have legal personality and their period of operation is unlimited. The scope of their activity is accumulating and investing monetary funds for disbursement to fund members upon reaching retirement age.

Each open pension fund is managed and represented in relation to third parties by **general pension societies (PTE)**, operating as a joint stock company. Each PTE establishes a fund and manages it on a non-gratuitous basis. PTE's are authorised to manage no more than one OFE.

2. The Social Insurance Institution transfers 7,3% of remuneration to the open pension fund selected by the insured person. Contributions paid into an OFE are converted into **clearance units** and booked into the individual accounts of the insured. The increase in the value of accumulated funds (contributions) occurs as

nich składek) oraz wzrostu wartości jednostki w efekcie prowadzonej przez fundusz polityki inwestycyjnej. Wartość jednostki, liczona jako stosunek aktywów netto funduszu (aktywów ogółem pomniejszonych o zobowiązania ogółem) i liczby wyemitowanych jednostek, stanowi bazę do wyliczenia **stopy zwrotu** każdego funduszu i **średniej ważonej stopy zwrotu** wszystkich funduszy łącznie.

Fundusz lokuje swoje aktywa dążąc do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat. Bezpieczeństwo środków funduszu zapewniają limity inwestycyjne i mechanizm minimalnej wymaganej stopy zwrotu.

Limity inwestycyjne określają politykę inwestycyjną otwartych funduszy emerytalnych i kategorie lokat, w które mogą inwestować.

Minimalna wymagana stopa zwrotu, liczona co kwartał, jest określona jako stopa zwrotu o 50% niższa od średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy emerytalnych w danym okresie dwuletnim lub stopa zwrotu o 4 punkty procentowe niższa od tej średniej, w zależności od tego, która z tych wielkości jest niższa.

Gdy stopa zwrotu funduszu za okres 24 miesięcy jest niższa niż minimalna wymagana stopa zwrotu to występuje niedobór, który w pierwszej kolejności jest pokrywany ze środków pochodzących ze specjalnie w tym celu utworzonego rachunku rezerwowego, a następnie z własnych środków powszechnych towarzystw emerytalnych. Kolejnym źródłem pokrycia występującego niedoboru jest Fundusz Gwarancyjny, na który środki przekazują wszystkie towarzystwa. Ostatecznie wypłacalność funduszy emerytalnych gwarantuje państwo.

a result of increasing the number of clearance units (through the payment of subsequent contributions) as well as the growth in the value of a single clearance unit resulting from the investment policy conducted by the selected OFE. The value of a clearance unit, calculated as the relation of an OFE's net assets (total assets less total liabilities) and the number of issued clearance units, is the basis for calculating the **return rate** of each OFE and the combined **weighted average return rate** of all OFE's.

OFE's invest their assets seeking to maximise the security and profitability on funds invested. Investment limits and the mechanism of a minimum required rate of return assure the security of funds entrusted to OFE's.

Investment limits determine the investment policy of open pension funds as well as the types of investments.

The **minimum required rate of return**, calculated quarterly, is defined as the lower of either the rate of return 50% lower than the weighted average return rate of all open pension funds in a given two-year period or a return rate 4 percentage points lower than this average.

Should an OFE's return rate for a 24-month period be lower than the minimum required rate of return, a deficit appears, which is first covered from funds originating from a reserve account specially created for this purpose and subsequently from the PTE's own funds. Another source of covering a deficit is the Guarantee Fund, to which all PTE's transfer funds. Finally, the state guarantees the solvency of the OFE's.

TABL. 1 (508). **BILANS SKONSOLIDOWANY MONETARNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH^a**
Stan w dniu 31 XII
CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF MONETARY FINANCIAL INSTITUTIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	2000	2001	2002	1996	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
AKTYWA ASSETS							
OGÓŁEM	242966,5	496817,0	545098,2	556354,2	100,0	100,0	TOTAL
Aktywa zagraniczne . . .	74170,4	167626,3	172448,1	172373,8	30,5	31,0	External assets
Kredyty, pożyczki i inne należ- ności od podmiotów krajow- ych	84671,4	210003,3	229325,0	241667,6	34,9	43,4	Loans to domestic residents
sektor instytucji rządowych i samorządowych	4061,9	6869,3	11233,4	14522,6	1,7	2,6	general government
pozostałe sektory krajowe	80609,5	203134,0	218091,6	227145,0	33,2	40,8	other domestic residents
Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmio- ty krajowe	58761,6	73139,6	85347,7	84912,5	24,2	15,2	Holdings of securities other than shares issued by do- mestic residents
sektor instytucji rządowych i samorządowych	58247,2	69808,3	81392,1	81394,6	24,0	14,6	general government
pozostałe sektory krajowe	514,4	3331,3	3955,6	3517,9	0,2	0,6	other domestic residents
Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	1785,3	6228,7	6506,9	6201,2	0,7	1,1	Holdings of shares/other equity issued by domestic residents
Aktywa trwałe	9200,8	21712,8	26378,1	29187,6	3,8	5,2	Fixed assets
Pozostałe aktywa	14377,0	18106,3	25092,4	22011,5	5,9	4,1	Remaining assets
PASYWA LIABILITIES							
OGÓŁEM	242966,5	496817,0	545098,2	556354,2	100,0	100,0	TOTAL
Pasywa zagraniczne . . .	12630,4	35864,9	39883,0	40255,7	5,2	7,2	External liabilities
Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego . . .	7941,7	14666,8	13245,5	16245,8	3,3	2,9	Deposits of central govern- ment
Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sekto- rów krajowych	119225,0	271563,2	307985,9	298732,1	49,1	53,7	Deposits of other domestic residents
bieżące	44302,1	72343,2	80083,4	94418,6	18,2	17,0	overnight
terminowe	74777,5	199217,4	227901,6	204313,5	30,8	36,7	with agreed maturity
operacje z przyrzeczeniem odkupu	145,4	2,6	0,9	0,0	0,1	0,0	repurchase agreements
Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków) . .	23563,9	34112,7	38213,5	42192,8	9,7	7,6	Currency in circulation (ex- cluding bank vault cash)
Emisja dłużnych papierów wartościowych	1316,6	1291,2	1290,4	2555,5	0,5	0,5	Debt securities issued
Kapitał i rezerwy	22862,2	59787,5	72491,5	79408,6	9,4	14,2	Capital and reserves
Pozostałe pasywa	55414,3	79853,9	72473,8	78852,4	22,8	14,2	Remaining liabilities
Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finan- sowych	12,4	-323,2	-485,4	-1888,7	0,0	-0,3	Excess of inter-monetary finan- cial institutions liabilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1—4 na str. 499.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a See general notes, item 1—4 on page 499.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 2 (509). **BILANS NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO^a**

Stan w dniu 31 XII

BALANCE SHEET OF THE NATIONAL BANK OF POLAND^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	2000	2001	2002	1996	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
AKTYWA ASSETS							
OGÓŁEM	84966,4	146892,9	138358,4	134147,8	100,0	100,0	TOTAL
Aktywa zagraniczne	56537,7	120711,7	111339,2	119562,7	66,5	89,1	External assets
Kredyty, pożyczki i inne należ- ności od podmiotów krajow- ych	12663,8	6937,8	5846,6	5256,7	14,9	3,9	Loans to domestic residents
pozostałe monetarne insty- tucje finansowe	10790,6	6869,7	5823,8	5234,0	12,7	3,9	other monetary financial ins- titutions
sektor instytucji rządowych i samorządowych	1813,7	0,0	0,0	0,0	2,1	0,0	general government
pozostałe sektory krajowe	59,5	68,1	22,8	22,7	0,1	0,0	other domestic residents
Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmio- ty krajowe	11340,8	16994,9	18694,0	6765,6	13,4	5,0	Holdings of securities other than shares issued by do- mestic residents
pozostałe monetarne insty- tucje finansowe	393,8	250,2	209,0	186,2	0,5	0,1	other monetary financial ins- titutions
sektor instytucji rządowych i samorządowych	10947,0	16744,7	18485,0	6579,4	12,9	4,9	general government
Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	405,3	203,5	495,6	225,2	0,5	0,2	Holdings of shares/other equity issued by domestic residents
pozostałe monetarne insty- tucje finansowe	351,5	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	other monetary financial ins- titutions
pozostałe sektory krajowe	53,8	203,5	495,6	225,2	0,1	0,2	other domestic residents
Aktywa trwałe	649,1	1146,0	1276,7	1680,0	0,7	1,3	Fixed assets
Pozostałe aktywa	3369,7	899,0	706,3	657,6	4,0	0,5	Remaining assets
PASYWA LIABILITIES							
OGÓŁEM	84966,4	146892,9	138358,4	134147,8	100,0	100,0	TOTAL
Pasywa zagraniczne	4746,0	8509,6	7492,9	5345,7	5,6	4,0	External liabilities
Depozyty podmiotów krajow- ych	15270,2	20029,9	28263,0	22734,8	18,0	16,9	Deposits of domestic residents
pozostałe monetarne insty- tucje finansowe	9078,4	10209,7	20567,7	15312,9	10,7	11,4	other monetary financial ins- titutions
instytucje rządowe szczebla centralnego	3575,2	8797,4	6845,2	6336,1	4,2	4,7	central government
pozostałe sektory krajowe	2616,6	1022,8	850,1	1085,8	3,1	0,8	other domestic residents
Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami banków)	27244,5	38564,1	43130,2	46745,1	32,1	34,9	Currency in circulation (inc- luding bank vault cash)
Emisja dłużnych papierów wartościowych	12532,6	33738,1	24167,1	20953,0	14,7	15,6	Debt securities issued
Kapitał i rezerwy	2179,2	5402,4	4073,4	2569,0	2,6	1,9	Capital and reserves
fundusze podstawowe	1353,7	1605,9	1707,3	1748,3	1,6	1,3	basic funds
rezerwy	825,5	3796,5	2366,1	820,7	1,0	0,6	reserves
Pozostałe pasywa	22993,9	40648,8	31231,8	35800,2	27,0	26,7	Remaining liabilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1—4 na str. 499.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a See general notes, item 1—4 on page 499.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 3 (510). **BILANS ZAGREGOWANY POZOSTAŁYCH MONETARNYCH INSTYTUCJI FINANSOWYCH^a**

Stan w dniu 31 XII

AGGREGATED BALANCE SHEET OF OTHER MONETARY FINANCIAL INSTITUTIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	2000	2001	2002	1996	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
AKTYWA ASSETS							
OGÓŁEM	208191,9	450943,1	498576,7	501549,0	100,0	100,0	TOTAL
Aktywa zagraniczne	17632,7	46914,6	61108,9	52811,1	8,5	10,5	External assets
Kredyty, pożyczki i inne należności od podmiotów krajowych	105378,1	264284,8	284502,3	288380,7	50,6	57,5	Loans to domestic residents
monetarne instytucje finansowe	22579,9	54349,6	55200,1	46735,8	10,8	9,3	monetary financial institutions
sektor instytucji rządowych i samorządowych	2248,2	6869,3	11233,4	14522,6	1,1	2,9	general government
pozostałe sektory krajowe	80550,0	203065,9	218068,8	227122,3	38,7	45,3	other domestic residents
Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe	59458,7	90086,5	91499,6	99646,0	28,5	19,8	Holdings of securities other than shares issued by domestic residents
monetarne instytucje finansowe	11644,1	33691,6	24636,9	21312,9	5,6	4,2	monetary financial institutions
sektor instytucji rządowych i samorządowych	47300,2	53063,6	62907,1	74815,2	22,7	14,9	general government
pozostałe sektory krajowe	514,4	3331,3	3955,6	3517,9	0,2	0,7	other domestic residents
Papiery z prawem do kapitału i udziały wyemitowane przez podmioty krajowe	2482,8	7431,7	7061,7	7297,4	1,2	1,5	Holdings of shares/other equity issued by domestic residents
monetarne instytucje finansowe	751,3	1406,5	1050,4	1321,4	0,4	0,3	monetary financial institutions
pozostałe sektory krajowe	1731,5	6025,2	6011,3	5976,0	0,8	1,2	other domestic residents
Aktywa trwałe	8551,7	20566,8	25101,4	27507,6	4,1	5,5	Fixed assets
Pozostałe aktywa	14687,9	21658,7	29302,8	25906,2	7,1	5,2	Remaining assets
PASYWA LIABILITIES							
OGÓŁEM	208191,9	450943,1	498576,7	501549,0	100,0	100,0	TOTAL
Pasywa zagraniczne	7884,4	27355,3	32390,1	34910,0	3,8	7,0	External liabilities
Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	145279,4	327096,2	353506,9	342324,2	69,8	68,2	Deposits of domestic residents
monetarne instytucje finansowe	24304,5	50686,4	39970,8	34768,2	11,7	6,9	monetary financial institutions
instytucje rządowe szczebla centralnego	4366,5	5869,4	6400,3	9909,7	2,1	2,0	central government
pozostałe sektory krajowe	116608,4	270540,4	307135,8	297646,3	56,0	59,3	other domestic residents
bieżące	41685,5	71322,6	79235,6	93335,6	20,1	18,6	overnight
terminowe	74777,5	199215,2	227899,3	204310,7	35,9	40,7	with agreed maturity
operacje z przyrzeczeniem odkupu	145,4	2,6	0,9	0,0	0,1	0,0	repurchase agreements
Emisja dłużnych papierów wartościowych	821,9	1494,9	1969,2	3101,6	0,4	0,6	Debt securities issued
Kapitał i rezerwy	21785,8	55791,6	69468,5	78161,0	10,5	15,6	Capital and reserves
fundusze podstawowe	10106,2	30141,7	37034,8	41396,9	4,9	8,3	basic funds
fundusze uzupełniające	1769,1	2979,4	2964,8	794,7	0,8	0,2	supplementary funds
rezerwy	9910,5	22670,5	29468,9	35969,4	4,8	7,1	reserves
Pozostałe pasywa	32420,4	39205,1	41242,0	43052,2	15,5	8,6	Remaining liabilities

^a Bez Narodowego Banku Polskiego; patrz uwagi ogólne, ust. 1—4 na str. 499.

Źródło: Narodowy Bank Polski.

^a Excluding the National Bank of Poland; see general notes, item 1—4 on page 499.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 4 (511). CZYNNIKI KREACJI PODAŻY PIENIĄDZA^a (M₃)

Stan w dniu 31 XII

COUNTERPARTS OF M₃ MONEY SUPPLY^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	2000	2001	2002	1996	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
PODAŻ PIENIĄDZA (M ₃)	140428,8	300757,3	328433,8	321961,2	100,0	100,0	M ₃ MONEY SUPPLY
Aktywa zagraniczne netto	61540,0	131761,5	132565,1	132118,1	43,8	41,0	External assets, net
Należności	82034,6	212395,2	232219,3	244385,0	58,4	75,9	Claims
Gospodarstwa domowe	22573,0	72091,3	82699,6	89761,4	16,1	27,9	Households
Niemonetarne instytucje finansowe	353,1	9871,1	10569,8	10355,2	0,3	3,2	Non-monetary financial institutions
Przedsiębiorstwa	57846,9	123048,6	127635,2	129531,4	41,2	40,2	Non-financial corporations
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	350,9	1454,4	1142,5	1014,9	0,2	0,3	Non-profit institutions serving households
Instytucje samorządowe	910,7	5359,8	8468,2	11290,4	0,6	3,5	Local government
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0,0	570,0	1704,0	2431,7	0,0	0,8	Social security funds
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	53456,6	56081,1	69207,7	65949,3	38,1	20,5	Credit to central government, net
Saldo pozostałych pozycji (netto)	-56602,4	-99480,5	-105558,3	-120491,2	-40,3	-37,4	Other items, net

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 6 na str. 499 i 501.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a See general notes, item 1 and 6 on page 499 and 501.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 5 (512). PODAŻ PIENIĄDZA^a (M₃)

Stan w dniu 31 XII

M₃ MONEY SUPPLY^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	2000	2001	2002	1996	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	140428,8	300757,3	328433,8	321961,2	100,0	100,0	TOTAL
pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami banków)	23563,9	34112,7	38213,5	42192,8	16,8	13,1	currency in circulation (excluding bank vault cash)
depozyty i inne zobowiązania	116474,8	266311,4	289984,7	277989,9	82,9	86,3	deposits and other liabilities
bieżące	44302,1	72343,2	80083,4	94418,6	31,5	29,2	current
terminowe i zablokowane	72172,7	193968,2	209901,3	183571,3	51,4	57,1	term and blocked
pozostałe składniki	390,1	333,2	235,6	1778,5	0,3	0,6	other components
w tym:							of which:
Gospodarstwa domowe							Households
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	80397,2	191075,7	203862,4	196326,9	57,2	61,0	Deposits and other liabilities current
terminowe i zablokowane	22499,3	40976,0	44226,8	49959,2	16,0	15,5	term and blocked
Niemonetarne instytucje finansowe							Non-monetary financial institutions
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	2822,6	8436,0	10614,3	7249,8	2,0	2,2	Deposits and other liabilities current
terminowe i zablokowane	890,0	1601,9	2139,1	3319,6	0,6	1,0	term and blocked
Przedsiębiorstwa							Non-financial corporations
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	14126,3	21422,9	24837,8	29673,5	10,1	9,2	Deposits and other liabilities current
terminowe i zablokowane	9334,0	25176,7	29420,0	25348,5	6,6	7,9	term and blocked
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych							Non-profit institutions serving households
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	3668,1	8908,6	9787,8	8266,7	2,6	2,6	Deposits and other liabilities current
terminowe i zablokowane	1479,4	2539,6	2772,2	3179,6	1,0	1,0	term and blocked
Instytucje samorządowe							Local government
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	3575,5	7767,9	7657,1	8405,6	2,6	2,6	Deposits and other liabilities current
terminowe i zablokowane	2756,0	4609,6	4763,3	6549,4	2,0	2,0	term and blocked
Fundusze ubezpieczeń społecznych							Social security funds
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	2551,1	3523,6	3805,3	2718,9	1,8	0,8	Deposits and other liabilities current
terminowe i zablokowane	2551,1	1193,2	1344,2	1737,3	1,8	0,5	term and blocked
	0,0	2330,4	2461,1	981,6	0,0	0,3	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 i 7 na str. 499 i 501.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a See general notes, item 1 and 7 on page 499 and 501.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 6 (513). **BILANS PŁATNICZY POLSKI^a***POLAND'S BALANCE OF PAYMENTS^d*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	SPECIFICATION
	w mln dol. USA in mln USD			
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-9952	-7166	-6700	A. CURRENT ACCOUNT
Towary (saldo)	-13168	-11675	-10352	Trade balance
Wpływy z eksportu	28255	30275	32945	Goods exports
Wypłaty za import	41423	41950	43297	Goods imports
Usługi (saldo)	-1686	-976	-1005	Services (net)
Wpływy	3505	3988	3992	Credit
Wypłaty	5191	4964	4997	Debit
Dochody ^b (saldo)	-759	-896	-1588	Income ^b (net)
Wpływy	2248	2652	2045	Credit
Wypłaty	3007	3548	3633	Debit
w tym zapłacone	2999	3539	3622	of which due and paid
Transfery bieżące ^c (saldo)	1681	1986	2180	Current transfers ^c (net)
Wpływy	2159	2644	2880	Credit
Wypłaty	478	658	700	Debit
Niesklasyfikowane obroty bieżące ^d (saldo)	3980	4395	4065	Unclassified transactions on current account ^d (net)
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY I FINANSOWY	7658	2980	6622	B. CAPITAL AND FINANCIAL ACCOUNT
Rachunek kapitałowy	13	-1	-8	Capital account
Rachunek finansowy	7645	2981	6630	Financial account
Inwestycje bezpośrednie (saldo)	8169	6928	3789	Direct investment (net)
polskie inwestycje za granicą	-124	-67	-330	Polish investment abroad
zagraniczne inwestycje w Polsce	8293	6995	4119	foreign investment in Poland
Inwestycje portfelowe (saldo)	2591	1109	1671	Portfolio investment (net)
polskie inwestycje za granicą (aktywa)	-85	43	-1153	Polish investment abroad (assets)
udziałowe	-21	-67	-267	equity securities
dłużne	-64	110	-886	debt securities
zagraniczne inwestycje w Polsce (pasywa)	2676	1066	2824	foreign investment in Poland (liabilities)
udziałowe	866	-306	-545	equity securities
dłużne	1810	1372	3369	debt securities
Pozostałe inwestycje (saldo)	-3382	-4715	2050	Other investment (net)
polskie należności za granicą (aktywa)	-2920	-3500	3092	Polish assets
kredyty udzielone powyżej 1 roku	126	-21	-71	long-term credits extended
wykorzystanie	169	233	241	drawings
splata	295	212	170	repayments
kredyty udzielone do 1 roku	26	16	16	short-term credits extended
wykorzystanie	169	107	113	drawings
splata	195	123	129	repayments
inne należności	-3072	-3495	3147	other assets
gotówka, rachunki bieżące i lokaty	-3094	-3496	3147	currency and deposits
pozostałe należności	22	1	0	others
polskie zobowiązania wobec zagranicy (pasywa)	-462	-1215	-1042	Polish liabilities
kredyty otrzymane powyżej 1 roku	1250	-1567	-973	long-term credits received
wykorzystanie	4574	5913	4481	drawings
splata	3324	7480	5454	repayments
w tym zapłacone	3296	7464	5423	of which due and paid
kredyty otrzymane do 1 roku	143	-91	448	short-term credits received
wykorzystanie	551	653	1824	drawings
splata	408	744	1376	repayments
inne zobowiązania	-1855	443	-517	other liabilities
rachunki bieżące i depozyty	-1852	443	-517	currency and deposits
pozostałe zobowiązania	-3	0	0	others
Pochodne instrumenty finansowe (saldo)	267	-341	-880	Financial derivatives (net)
C. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	2967	3765	729	C. NET ERRORS AND OMISSIONS
RAZEM od A do C	673	-421	651	OVERALL BALANCE
D. POZYCJE FINANSUJĄCE	-673	421	-651	D. FINANCING OF OVERALL BALANCE
Oficjalne aktywa rezerwowe	-618	438	-639	Official reserve assets
Kredyty z Międzynarodowego Funduszu Walutowego	0	0	0	Credits from the International Monetary Fund
Exceptional financing	-55	-17	-12	Exceptional financing

^a Niektóre dane za lata 2000 i 2001 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Obejmują dochody majątkowe i odsetki. ^c Bez transakcji gotówkowych wpłat i wypłat na rachunki walutowe „A” ludności. ^d Z uwzględnieniem salda obrotów gotówkowych dotyczących rachunków walutowych „A” ludności.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a Some data for 2000 and 2001 have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Include investment and interest income. ^c Excluding cash transactions payments on persons currency accounts "A". ^d With regard to cash turnovers balance relating to persons currency accounts "A".

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 7 (514). **ZADŁUŻENIE ZAGRANICZNE I OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE POLSKI**

Stan w dniu 31 XII

FOREIGN DEBT AND OFFICIAL RESERVE ASSETS OF POLAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	SPECIFICATION
Zadłużenie zagraniczne brutto ^a w mln dol. USA	69465	71970	83274	Gross foreign debt ^a in mln USD
Oficjalne aktywa rezerwowe:				Official reserve assets:
w milionach dolarów USA	27466	26564	29794	in millions USD
w relacji do średniomiesięcznych płatności za import towarów i usług ^b w miesiącach	7,1	6,8	7,4	in relation to average monthly payments for imports of goods and services ^b in months

^a Patrz uwagi ogólne ust. 9 na str. 502. ^b Na podstawie bilansu płatniczego Polski.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a See general notes item 9 on page 502. ^b On the basis of Poland's balance of payments.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 8 (515). **NAPŁYW KAPITAŁU DO POLSKI Z TYTUŁU ZAGRANICZNYCH INWESTYCJI BEZPOŚREDNICH WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA UDZIAŁOWCA^a**DIRECT INVESTMENT INFLOWS TO POLAND BY ORIGIN COUNTRY OF SHAREHOLDER^a

KRAJE	2000	2001	2002 ^b	COUNTRIES
	w mln dol. USA	in mln USD		
OGÓŁEM	9341,0	5713,0	4131,0	TOTAL
w tym:				of which:
Australia	-0,7	-8,6	-4,4	Australia
Austria	272,3	223,4	266,3	Austria
Belgia i Luksemburg	290,5	400,9	565,6	Belgium and Luxembourg
Dania	126,4	308,4	125,3	Denmark
Finlandia	104,1	27,7	30,9	Finland
Francja	3533,2	1828,8	-10,8	France
Grecja	-4,4	-1,2	15,7	Greece
Hiszpania	357,2	-96,2	47,3	Spain
Irlandia	41,0	49,3	217,5	Ireland
Japonia	38,6	31,7	-172,7	Japan
Kanada	9,1	15,2	-1,5	Canada
Liechtenstein	7,0	5,9	-2,7	Liechtenstein
Niderlandy	1967,6	1103,8	1836,1	Netherlands
Niemcy	940,4	1050,6	508,7	Germany
Norwegia	3,8	11,4	12,8	Norway
Portugalia	69,2	166,0	34,3	Portugal
Republika Czeska	-2,3	-9,2	-14,4	Czech Republic
Republika Korei	-196,3	-78,7	-158,1	Korea, Republic of
Rosja	-20,7	38,3	-38,1	Russian Federation
Słowenia	3,2	8,4	7,1	Slovenia
Stany Zjednoczone	324,9	585,5	402,9	United States
Szwajcaria	323,2	-127,4	92,1	Switzerland
Szwecja	595,4	24,7	-33,7	Sweden
Turcja	16,3	-5,5	-14,6	Turkey
W. Brytania	170,1	45,8	183,7	United Kingdom
Włochy	364,8	135,3	100,8	Italy

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 502. ^b Dane nieostateczne.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a See general notes, item 10 on page 502. ^b Preliminary data.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 9 (516). **ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ZAGRANICZNYCH INWESTYCJI BEZPOŚREDNICH W POLSCE WEDŁUG KRAJU POCHODZENIA UDZIAŁOWCA^a**
Stan w dniu 31 XII
DIRECT INVESTMENT POSITIONS IN POLAND BY ORIGIN COUNTRY OF SHAREHOLDER^a
As of 31 XII

KRAJE	2000	2001	2002 ^b	COUNTRIES
	w mln dol. USA	in mln USD		
OGÓŁEM	34226,9	41246,6	47899,7	TOTAL
w tym:				of which:
Australia	14,4	6,7	1,2	Australia
Austria	1099,5	1372,4	1744,8	Austria
Belgia i Luksemburg	849,4	1333,0	2074,0	Belgium and Luxembourg
Dania	854,4	1212,6	1386,2	Denmark
Finlandia	218,8	263,0	349,0	Finland
Francja	4171,7	6347,6	6674,7	France
Grecja	0,3	20,6	23,4	Greece
Hiszpania	654,8	533,1	602,3	Spain
Irlandia	398,1	421,6	646,2	Ireland
Japonia	139,5	175,7	56,1	Japan
Kanada	71,4	88,9	90,9	Canada
Liechtenstein	65,0	77,5	269,2	Liechtenstein
Niderlandy	8432,2	10001,0	11892,3	Netherlands
Niemcy	6482,1	7767,2	8680,7	Germany
Norwegia	143,8	168,5	222,4	Norway
Portugalia	164,6	286,5	225,4	Portugal
Republika Czeska	42,9	48,0	36,4	Czech Republic
Republika Korei	457,7	153,9	−245,0	Korea, Republic of
Rosja	1344,2	1375,5	1381,2	Russian Federation
Słowenia	16,1	25,5	34,7	Slovenia
Stany Zjednoczone	3240,1	3934,4	4819,6	United States
Szwajcaria	848,1	710,8	805,5	Switzerland
Szwecja	1181,7	1234,9	1715,1	Sweden
Turcja	60,0	48,6	36,3	Turkey
W. Brytania	1130,6	1286,5	1526,2	United Kingdom
Włochy	1478,4	1710,2	1989,1	Italy

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 502. ^b Dane nieostateczne.
Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.
^a See general notes, item 11 on page 502. ^b Preliminary data.
Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 10 (517). ŚREDNI KURS NIEKTÓRYCH WALUT W NARODOWYM BANKU POLSKIM^aAVERAGE EXCHANGE RATE OF THE SOME CURRENCY IN NATIONAL BANK OF POLAND^a

LATA YEARS	I—XII	Miesiące Months											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	w zł in zł												

100 dolarów USA
100 US dollars

1995	242,44	243,42	244,38	239,34	239,42	239,26	234,46	236,52	243,99	246,16	244,29	247,18	250,98
2000	434,64	410,36	414,39	409,02	423,47	449,88	439,94	432,29	435,93	449,00	463,69	456,06	431,26
2001	409,39	411,08	409,29	405,99	401,75	398,06	397,05	418,59	424,59	421,85	413,32	409,43	401,44
2002	407,95	406,49	418,71	414,27	405,90	404,54	402,47	411,77	417,89	414,89	412,30	395,57	391,14

100 euro

1995 ^b	313,47	300,64	305,68	311,06	317,36	313,92	309,13	315,39	316,17	314,13	317,30	320,48	319,92
2000	401,10	416,08	408,50	395,07	400,33	407,58	417,40	406,84	394,86	391,52	396,96	390,35	388,04
2001	366,85	386,48	376,84	369,52	359,04	348,53	338,94	359,98	382,18	384,50	374,25	363,89	358,29
2002	385,57	359,50	364,14	362,95	359,47	370,26	384,74	408,77	408,52	407,38	404,54	395,93	398,76

100 funtów szterlingów
100 pounds sterling

1995	382,55	382,60	384,37	382,35	384,73	380,83	374,10	377,25	382,74	383,50	385,45	386,64	386,20
2000	657,87	672,76	663,06	646,27	670,13	678,32	663,72	652,49	649,43	644,29	673,35	649,64	631,26
2001	589,71	608,88	595,21	587,12	576,80	567,29	556,90	591,50	609,66	616,91	599,72	588,30	578,04
2002	612,93	582,66	595,35	589,47	585,33	590,44	597,39	639,98	642,37	645,78	642,05	621,95	620,65

100 franków szwajcarskich
100 Swiss francs

1995	205,34	188,52	191,97	203,29	209,94	205,71	202,49	204,64	204,25	206,97	213,48	216,47	215,52
2000	257,47	258,50	254,21	246,13	254,31	261,70	267,36	262,34	254,59	255,66	262,30	256,34	256,11
2001	242,98	252,81	245,43	240,58	234,88	227,23	222,67	237,90	252,31	257,86	252,90	248,03	243,04
2002	262,88	243,82	246,43	247,26	245,17	254,22	261,49	279,57	279,26	278,03	276,13	269,83	271,82

100 rubli
100 roubles

2000	15,42	14,82	14,43	14,37	14,47	15,77	15,60	15,34	15,68	15,88	16,48	16,41	15,80
2001	14,03	14,69	14,37	14,17	14,03	13,66	13,60	14,05	14,49	14,28	14,10	13,71	13,25
2002	13,01	13,24	13,49	13,32	13,07	12,88	12,92	13,05	13,19	13,08	13,08	12,51	12,36

^a Kurs urzędowy. ^b Kurs 100 ECU.

Źródło: dane Narodowego Banku Polskiego.

^a Official rate. ^b Exchange rate of the 100 ECU.

Source: data of the National Bank of Poland.

TABL. 11 (518). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY BANKÓW^a***REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF BANKS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2001	2002	SPECIFICATION
Przychody z działalności operacyjnej w mln zł	29530,5	104151,7	193709,9	331791,3	Revenues from operating activity in mln zł
w tym:					of which:
Z działalności bankowej	26208,9	95565,8	182148,3	317331,5	From banking activity
w tym: odsetki	21433,9	52978,2	52004,8	36428,5	of which: interest
prowinzje	1782,7	6468,0	7168,8	7835,1	commissions
Z rozwiązania rezerw i aktualizacji wartości	3087,9	7386,6	10358,3	13186,3	From dissolution of reserves and revaluation
Koszty działalności operacyjnej w mln zł	24871,6	97932,3	187687,5	327726,2	Costs of operating activity in mln zł
w tym:					of which:
Działalności bankowej	16148,1	68335,8	153305,1	288088,6	Banking activity
w tym: odsetki	14145,0	36003,4	36395,7	20517,0	of which: interest
prowinzje	286,3	877,0	985,1	1128,2	commissions
Koszty działania banku	4655,1 ^b	15301,7	15867,9	16366,0	Costs of bank activity
Odpisy na amortyzację	542,6	1907,7	2101,1	2219,6	Deductions for depreciation
Odpisy na rezerwy i aktualizację wartości	3525,8	11748,7	15644,9	19832,7	Deductions for reserves and revaluation
Wynik finansowy z działalności operacyjnej w mln zł	4658,9	6219,4	6022,4	4065,1	Financial result from operating activity in mln zł
Saldo zysków i strat nadzwyczajnych w mln zł	-82,8	0,7	0,1	0,4	Balance of extraordinary profits and losses in mln zł
Wynik finansowy brutto w mln zł	4576,1	6220,1	6022,5	4065,5	Gross financial result in mln zł
Zysk brutto	4982,7	6495,8	6277,4	5803,4	Gross profit
Strata brutto	406,6	275,7	254,9	1737,9	Gross loss
Obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego brutto w mln zł	1651,2	1946,0^c	1627,3^c	1525,2	Obligatory encumbrances of gross financial result in mln zł
W tym podatek dochodowy	1594,7	2031,9	1628,3	1518,0	Of which income tax
Wynik finansowy netto w mln zł	2924,9	4274,1	4395,2	2540,3	Net financial result in mln zł
Zysk netto	3331,9	4488,1	4657,5	4249,3	Net profit
Strata netto	407,0	214,0	262,3	1709,0	Net loss
Wskaźnik rentowności obrotu w %					Turnover profitability rate in %
Brutto ^d	15,5	6,0	3,1	1,2	Gross ^d
Netto ^e	9,9	4,1	2,3	0,8	Net ^e

^a Dotyczy banków państwowych, banków zorganizowanych w formie spółek akcyjnych oraz banków spółdzielczych zrzeszonych zarówno w bankach regionalnych, jak i zrzeszających oraz działających samodzielnie; bez Narodowego Banku Polskiego; dla lat 1995, 2000 i 2001 zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591) z późniejszymi zmianami, dla 2002 r. w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694), dane za 2002 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Łącznie z pozostałymi kosztami operacyjnymi. ^c Pomniejszone o zwrot nadpłaconego podatku dochodowego. ^d, ^e Relacja wyniku finansowego: ^d — brutto do przychodów z działalności operacyjnej, ^e — netto do przychodów z działalności operacyjnej.

^a Concerns state banks, banks organized as joint stock companies as well as co-operative banks associated both with regional banks as well associated and operating individually; data exclude the National Bank of Poland; for 1995, 2000 and 2001 according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591), with later amendments, for 2002 is adjusted to the Act on change of Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694), data for 2002 are not fully comparable with data for previous years. ^b Including other operating costs. ^c Less refunds for overpaid income tax. ^d Relation of gross financial result to revenues from operating activity. ^e Relation of net financial result to revenues.

TABL. 12 (519). **KAPITAŁ (FUNDUSZ) PODSTAWOWY BANKÓW***SHARE EQUITY (FUND) OF BANKS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2001	2002	1995	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	3208,1	8067,2	9973,3	11384,2	100,0	100,0	TOTAL
W tym zagraniczny ^a	576,3	4369,4	5865,2	6897,3	18,0	60,6	Of which foreign ^a
Austria	75,5	235,9	421,8	x	2,4	x	Austria
Dania	x	x	45,0	x	x	x	Denmark
Francja	49,4	350,5	445,2	445,2	1,5	3,9	France
Niderlandy	191,2	363,9	538,9	738,0	6,0	6,5	Netherlands
Niemcy	99,2	1098,5	1314,7	1776,7	3,1	15,6	Germany
Szwecja	x	x	306,4	344,3	x	3,0	Sweden
Stany Zjednoczone	75,1	909,5	1158,7	1388,2	2,3	12,2	United States
W. Brytania	29,2	49,6	49,6	x	0,9	x	United Kingdom
Pozostałe ^b	56,7	1361,5	1584,9	2204,9	1,8	19,4	Others ^b

^a Bez kapitału rozproszonego (poniżej 5%). ^b Obejmuje kraje, które posiadają swój kapitał w mniej niż 3 bankach bez względu na jego wielkość.

^a Excluding distributed capital (below 5%). ^b Includes countries which have their capital in less than 3 banks, irrespectively of its amount.

Rynek giełdowy

The stock market

TABL. 13 (520). **OBROT^a NA GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**
TURNOVER^a ON THE WARSAW STOCK EXCHANGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2001	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
O G Ó Ł E M	32948,9	232555,8	185857,5	145256,7	T O T A L
Akcje ^b	13668,5	169095,5	80443,3	63662,0	Shares ^b
Obligacje	19273,4	4590,0	5132,9	4131,2	Bonds
Prawa poboru	7,0	5,3	1454,6	25,5	Subscription rights
Kontrakty terminowe	—	58611,7	98646,1	77334,2	Future contracts
Warranty	—	71,7	20,4	8,5	Warrants
Prawa do akcji	—	176,9	155,8	6,6	Allotment certificates
Certyfikaty inwestycyjne	—	4,7	4,4	27,0	Investment certificates
Jednostki indeksowe	—	—	—	61,7	Index units

^a Dotyczy wartości zawartych transakcji kupna-sprzedaży w danym roku. ^b Od 2000 r. łącznie z akcjami narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI).

Źródło: dane Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

^a Concerns the value of concluded buy-sell transactions in the given year. ^b Since 2000 including shares of the National Investment Funds (NIF).

Source: data of the Warsaw Stock Exchange.

TABL. 14 (521). **GIEŁDOWY RYNEK AKCJI^a**
THE SHARE MARKET^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2001	2002	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M T O T A L					
Liczba sesji (w ciągu roku)	249	250	250	249	Number of sessions (during the year)
Liczba notowanych spółek (stan w końcu roku)	65	225	230	216	Number of companies listed (end of year)
Wartość obrotów ^{bc} w mln zł	13668,5	169095,5	80443,3	63662,0	Value of turnover ^{bc} in mln zł
Wartość giełdowa ^c kapitału akcyjnego (na ostatniej sesji) w mln zł	11258,7	130127,7	103370,0	110564,6	Stock exchange value ^c of share capital (last session) in mln zł
Średnie obroty ^{bc} na sesji w mln zł	54,9	676,4	321,8	255,7	Average turnover ^{bc} per session in mln zł
Liczba transakcji ^c na sesję	7754	14919	12512	11358	Number of transactions ^c per session
Średnia wartość transakcji ^c w zł	7081	22668	12859	11255	Average value of transaction ^c in zł
Indeksy (stan w końcu roku):					Indices (end of year):
WIG	7585,9	17847,6	13922,2	14366,7	WIG
WIG 20	791,9	1816,2	1208,3	1175,6	WIG 20
MIDWIG	—	1004,7	1020,5	950,2	MIDWIG
NFI	—	59,8	59,0	59,8	NIF
WIRR	1007,4	2748,6	1763,7	1365,6	WIRR

NOTOWANIA JEDNOLITE   SINGLE-PRICE QUOTATION

Liczba transakcji na sesję ^c	7730	8777	409	165	Number of transactions per session ^c
Wartość obrotów ^{bc} w mln zł	13273,5	145328,8	515,7	129,7	Value of turnover ^{bc} in mln zł

NOTOWANIA CIĄGŁE   CONTINUOUS TRADING

Liczba transakcji na sesję ^c	—	6157	12097	11190	Number of transactions per session ^c
Wartość obrotów ^{bc} w mln zł	—	58328,7	60032,2	47599,2	Value of turnover ^{bc} in mln zł

TRANSAKCJE PAKIETOWE   BLOCK TRADES

Liczba zawartych transakcji ^c	63	2681	1159	688	Number of concluded transactions ^c
Wartość obrotów ^{bc} w mln zł	395,0	65438,0	19895,4	15933,1	Value of turnover ^{bc} in mln zł

^a Dotyczy rynku podstawowego, równoległego i wolnego, w 1995 r. — podstawowego i równoległego. ^b Dotyczy wartości zawartych transakcji kupna-sprzedaży w danym roku. ^c Od 2000 r. łącznie z akcjami narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI).

Źródło: dane Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

^a Concerns main, parallel and free market, in 1995 — main and parallel market. ^b Concerns the value of concluded buy-sell transactions in a given year. ^c Since 2000 including shares of the National Investment Funds (NIF).

Source: data of the Warsaw Stock Exchange.

TABL. 15 (522). **GIEŁDOWY RYNEK OBLIGACJI**
THE BOND MARKET

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2001	2002	SPECIFICATION
Notowania jednolite					Single price quotation
Liczba notowanych serii obligacji (stan w końcu roku)	13	12 ^a	—	—	Number of registered bond series (end of year)
Wartość obrotów ^b w mln zł	417,2	1440,2	—	—	Value of turnover ^b in mln zł
Średnie obroty ^b na sesji w mln zł	1,7	5,8	—	—	Average turnover ^b per session in mln zł
Liczba zleceń na sesję	472	817	—	—	Number of orders per session
Liczba transakcji na sesję	136	388	—	—	Number of transactions per session
Notowania ciągłe					Continuous trading
Liczba notowanych serii obligacji (stan w końcu roku)	33	48	53	61	Number of registered bond series (end of year)
Wartość obrotów ^b w mln zł	3734,5	2940,8	5092,7	3985,8	Value of turnover ^b in mln zł
Liczba zawartych transakcji	1115	13560	131315	82292	Number of concluded transactions
Transakcje pakietowe					Block trades
Liczba zawartych transakcji	660	45	13	45	Number of concluded transactions
Średnia wartość transakcji w mln zł	11,5	2,3	1,6	1,6	Average value of transactions in mln zł
Wartość obrotów ^b w mln zł	15121,7	209,0	40,2	145,4	Value of turnover ^b in mln zł

a Stan w dniu 16 XI. b Dotyczy wartości zawartych transakcji kupna-sprzedaży w danym roku.
Źródło: dane Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.
a As of 16 XI. b Concerns the value of concluded buy-sell transactions in the given year.
Source: data of the Warsaw Stock Exchange.

TABL. 16 (523). **OBROTY¹ NA GIEŁDOWYM RYNKU OBLIGACJI**
TURNOVER¹ ON THE BOND MARKET

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1995	2000	2001	2002
a — notowania jednolite single price quotation b — notowania ciągłe continuous trading c — transakcje pakietowe block trades	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM TOTAL	19273,4	4590,0	5132,9	4131,2

OBLIGACJE SKARBU PAŃSTWA   *TREASURY BONDS*

O oprocentowaniu stałym: <i>Fixed rate:</i>					
dwuletnie	b	627,8	134,1	444,2	1017,6
two-year	c	479,6	—	1,5	37,8
pięcioletnie	b	1576,9	337,9	512,1	1022,7
five-year	c	3926,5	137,7	—	60,4
dziesięcioletnie	b	—	35,6	94,9	63,4
dwudziestoletnie	b	—	—	—	26,7
twenty-year					
O oprocentowaniu zmiennym: <i>Variable rate:</i>					
jednoroczne	a	215,3	7,3	—	—
one-year	b	372,7	—	—	—
	c	714,2	—	—	—
trzyletnie	a	201,9	1432,9	—	—
three-year	b	1147,0	1845,8	3036,9	1405,2
	c	10001,4	30,5	12,0	12,9
dziesięcioletnie	b	10,1	586,8	1004,5	445,1
ten-year	c	—	34,9	9,6	30,1

OBLIGACJE KORPORACYJNE   *CORPORATE BONDS*

O oprocentowaniu stałym — pięcioletnie	b	—	—	—	4,9
Fixed rate — five-year					
O oprocentowaniu zmiennym — trzyletnie	b	—	0,6	0,1	0,2
Variable rate — three-year	c	—	5,9	17,1	4,2

1 Dotyczy wartości zawartych transakcji kupna-sprzedaży w danym roku.
Źródło: dane Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.
1 Concerns the value of concluded buy-sell transactions in the given year.
Source: data of the Warsaw Stock Exchange.

TABL. 17 (524). **POZAGIEŁDOWY RYNEK PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH (CeTO)**
THE KERB MARKET OF SECURITIES (CeTO)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1996	2000	2001	2002	SPECIFICATION
Akcje					Shares
Liczba notowanych spółek (stan w końcu roku)	2	20	21	21	Number of companies listed (end of year)
Wartość obrotów ^a (notowania ciągłe) w mln zł	46,0	241,1	40,2	18,3	Value of turnover ^a (continuous trading) in mln zł
Wartość obrotów ^a (transakcje pakietowe) w mln zł	—	195,2	62,9	79,0	Value of turnover ^a (block trades) in mln zł
ITO (stan w końcu roku)	19433,3	15254,1	9114,9	9775,8	ITO (end of year)
Kapitalizacja rynku akcji (na ostatniej sesji) w mln zł	62,3	275,3	192,8	203,7	Capitalization of share market (last session) in mln zł
Obligacje					Bonds
Liczba notowanych serii obligacji (stan w końcu roku)	—	3	3	6	Number of registered bond series (end of year)
Wartość obrotów ^a (notowania ciągłe) w mln zł	—	105,4	1,3	1,6	Value of turnover ^a (continuous trading) in mln zł
Wartość obrotów ^a (transakcje pakietowe) w mln zł	—	—	—	408,9	Value of turnover ^a (block trades) in mln zł
Warranty					Warrants
Liczba notowanych serii warrantów (stan w ciągu roku)	—	12	—	—	Number of registered warrant series (during the year)
Wolumen obrotu w tys. szt	—	54,8	—	—	Volume of turnover in thous. units
Wartość obrotów ^a w mln zł . . .	—	24,1	—	—	Value of turnover ^a in mln zł
Certyfikaty inwestycyjne					Investment certificates
Liczba notowanych serii certyfikatów (stan w końcu roku)	—	1	1	1 ^b	Number of registered certificates series (end of year)
Wolumen obrotu w szt	—	15	1024	48	Volume of turnover in units
Wartość obrotów ^a w mln zł . . .	—	0,6	209,8	118,1	Value of turnover ^a in mln zł
Kontrakty terminowe					Future contracts
Liczba notowanych serii kontraktów terminowych (stan w końcu roku)	—	7	—	—	Number of registered future contracts series (end of year)
Wolumen obrotu w szt	—	18	—	—	Volume of turnover in units
Wartość obrotów ^a w tys. zł	—	698,7	—	—	Value of turnover ^a in thous. zł

^a Dotyczy wartości zawartych transakcji kupna-sprzedaży w danym roku. ^b 30 X 2002 r. — ostatni dzień notowań certyfikatów inwestycyjnych.

Uwaga. Na Elektronicznym Ryнку Skarbowych Papierów Wartościowych (ERSPW) w 2002 r. obroty obligacjami skarbowymi osiągnęły wartość 97694 mln zł, a bonami skarbowymi — 263 mln zł (patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 503).
 Źródło: dane Centralnej Tabeli Ofert SA.

^a Concerns the value of concluded buy-sell transactions in a given year. ^b 30 X 2002 — last day of listening of investment certificates.

Note. On the Electronic Treasury Securities Market (ERSPW) in 2002 the turnover of Treasury bonds reached the value 97694 mln zł, and Treasury bills — 263 mln zł (see general notes, item 1 on page 503).

Source: data of the Central Table of Offers.

TABL. 18 (525). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW MAKLESKICH^a W 2002 R.**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF BROKERAGES^a IN 2002

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Biura maklerskie <i>Brokerage offices</i>	Domy maklerskie <i>Brokerage houses</i>	SPECIFICATION
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	928,0	114,1	813,9	Revenues from total activity in mln zł
w tym:				of which:
Działalność maklerska	573,8	60,1	513,7	Brokerage activity
prowinzje od operacji	396,4	46,9	349,5	commissions from operations
w tym:				of which:
papierami wartościowymi	267,8	32,7	235,1	securities operations
w tym akcjami	200,8	18,3	182,5	of which share operations
przyjmowania zleceń kupna i umarzania jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	15,9	3,5	12,4	regarding buy and redemption orders for investment fund certificates
inne przychody	177,4	13,2	164,2	other revenues
w tym z tytułu:				of which from:
prowadzenia rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych klienta	26,5	2,8	23,7	keeping client securities and money accounts
zarządzania cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie	90,6	1,8	88,8	managing a customer's portfolio of securities upon order
oferowania papierów wartościowych	6,5	1,8	4,7	offering securities
zawodowego doradztwa w zakresie obrotu papierami wartościowymi	3,4	0,6	2,8	professional advising on public securities trading
Przychody z instrumentów finansowych:				Revenues from financial instruments:
przeznaczonych do obrotu	83,8	7,2	76,6	held for trading
utrzymywanych do terminu zapadalności	4,6	1,6	3,0	held up to their maturity
dostępnych do sprzedaży	59,8	2,8	57,0	available for sale
Koszty całokształtu działalności w mln zł	897,4	116,6	780,8	Costs of total activity in mln zł
w tym:				of which:
Koszty działalności maklerskiej	647,4	90,2	557,2	Costs of the brokerage activity
w tym:				of which:
wynagrodzenia	228,2	35,9	192,3	remuneration
ubezpieczenia społeczne	32,5	6,3	26,2	social security
opłaty na rzecz regulowanych rynków papierów wartościowych oraz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych i giełdowych izb rozrachunkowych	82,8	9,1	73,7	fees for regulated securities market and National Securities Depository and Stock Exchange Settlement chamber
Koszty z instrumentów finansowych:				Costs of financial instruments:
przeznaczonych do obrotu	62,4	10,5	51,9	held for trading
utrzymywanych do terminu zapadalności	0,5	0,1	0,4	held up to their maturity
dostępnych do sprzedaży	67,0	2,4	64,6	available for sale
Wynik finansowy z działalności gospodarczej w mln zł	30,6	-2,5	33,1	Financial result from economic activity in mln zł
Wynik na operacjach nadzwyczajnych w mln zł	-0,1	—	-0,1	Result of extraordinary activity in mln zł
Wynik finansowy brutto w mln zł	30,5	-2,5	33,0	Gross financial result in mln zł
Zysk brutto	91,3	7,4	83,9	Gross profit
Strata brutto	60,8	9,9	50,9	Gross loss
Wskaźnik rentowności obrotu brutto^b w %	3,3	-2,2	4,1	Gross turnover profitability rate^b in %

^a Nazewnictwo podano w dostosowaniu do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 18 XII 2001 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1753), dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności.

^a Terms are given in accordance with decree of the Minister of Finance, dated 18 XII 2001 (Journal of Laws No. 153, item 1753), data are not comparable with data for previous years. ^b Relation of the gross financial result to revenues from total activity.

Zakłady ubezpieczeń

Insurance companies

TABL. 19 (526). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ^a**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF INSURANCE COMPANIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000 ^b	2001 ^b	2002 ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Przychody z działalności operacyjnej w mln zł	5138,1	21740,8	25296,2	26759,4	Revenues from operating activity in mln zł
Składki na udziale własnym	.	16792,0	18900,0	19903,5	Deductible premiums
składki przypisane brutto	5580,5	20837,2	22379,3	23155,6	gross premiums written
udział reasekuratorów w składce brutto i w zmianie stanu rezerw składek	-1370,6	-3321,7	-3209,3	-2622,7	share of re-insurers in gross premiums written and changes in reserves for premiums
zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	.	-723,5	-270,0	-629,4	changes in reserves for gross premiums and unexpired risk
Pozostałe	.	4948,8	6396,2	6855,9	Others
Koszty działalności operacyjnej w mln zł	4990,1	20658,7	23487,1	24450,1	Costs of operating activity in mln zł
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	.	8838,1	10512,6	11526,1	Deductible claims and benefits
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	3104,9	10193,1	11203,9	12102,7	gross claims and benefits
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	-789,6	-2243,3	-1964,0	-1476,0	share of re-insurers in paid claims and benefits
zmiany stanu rezerw brutto na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	.	888,3	1272,7	899,4	changes in gross reserves for unpaid deductible claims and benefits
Koszty działalności ubezpieczeniowej ^c	985,0	5094,3	5573,2	5365,7	Costs of insurance activity ^c
Zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	1435,9	4495,7	4934,2	5131,3	Changes in technical-insurance reserves
Pozostałe	.	2230,6	2467,1	2427,0	Others
Wynik z działalności operacyjnej w mln zł	148,0	1082,1	1809,1	2309,3	Result from operating activity in mln zł
Saldo zysków i strat nadzwyczajnych w mln zł	7,0	4,8	0,1	0,5	Balance of extraordinary profits and losses in mln zł
Wynik finansowy brutto w mln zł	155,0	1086,9	1809,2	2309,8	Gross financial result in mln zł
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto w mln zł	109,3	603,3^d	734,8^d	872,1	Obligatory encumbrances of gross financial result in mln zł
W tym podatek dochodowy	55,9	608,7	737,5	866,9	Of which income tax
Wynik finansowy netto w mln zł	45,7	483,6	1074,4	1437,7	Net financial result in mln zł
Wskaźnik rentowności obrotu w %					Turnover profitability rate in %
Brutto ^e	3,0	5,0	7,2	8,6	Gross ^e
Netto ^f	0,9	2,2	4,2	5,4	Net ^f

^a Dla lat 1995 i 2000 zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591) z późniejszymi zmianami, dla lat 2001 i 2002 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694), dane za lata 2001 i 2002 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Dane po weryfikacji bilansów. ^c Suma kosztów akwizycji i kosztów administracyjnych pomniejszona o otrzymane prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratora. ^d Pomniejszone o zwrot nadpłaconego podatku dochodowego. ^e, ^f Relacja wyniku finansowego: ^e — brutto do przychodów z działalności operacyjnej, ^f — netto do przychodów z działalności operacyjnej.

^a For 1995 and 2000 according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591), with later amendments, for 2001 and 2002 is adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694), data for 2001 and 2002 are not fully comparable with data for previous years. ^b Data after verification of balances. ^c The sum of acquisition costs and administrative costs, decreased by received reinsurance commissions and shares in re-insurers profits. ^d Less refunds of overpaid income tax. ^e Relation of the gross financial result to revenues from operating activity. ^f Relation of the net financial result to revenues from operating activity.

TABL. 19 (526). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ^a (cd.)***REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF INSURANCE COMPANIES^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000 ^b	2001 ^b	2002 ^b	SPECIFICATION
DZIAŁ I DIVISION I					
Przychody z działalności operacyjnej w mln zł	2305,7	11013,7	12815,0	13869,8	Revenues from operating activity in mln zł
Składki na udziale własnym	.	8092,6	9078,0	9622,1	Deductible premiums
składki przypisane brutto	1851,9	8334,5	9256,7	9901,5	gross premiums written
udział reasekuratorów w składce brutto i w zmianie stanu rezerw składek	—0,4	—165,4	—178,9	—189,4	share of re-insurers in gross premiums written and changes in reserves for premiums
zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	.	—76,5	0,2	—90,0	changes in reserves for gross premiums and unexpired risk
Pozostałe	.	2921,1	3737,0	4247,7	Others
Koszty działalności operacyjnej w mln zł	2156,4	10476,0	12043,6	12910,1	Costs of operating activity in mln zł
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	.	2625,0	3419,5	4391,1	Deductible claims and benefits
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	909,9	2583,3	3381,0	4306,7	gross claims and benefits
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	—0,6	—19,3	—34,5	—46,7	share of re-insurers in paid claims and benefits
zmiany stanu rezerw brutto na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	.	61,0	73,0	131,1	changes in gross reserves for unpaid deductible claims and benefits
Koszty działalności ubezpieczeniowej	379,3	2574,8	2729,5	2462,2	Costs of insurance activity ^c
Zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	807,0	4411,6	4896,9	5010,6	Changes in technical-insurance reserves
Pozostałe	.	864,6	997,7	1046,2	Others
Wynik z działalności operacyjnej w mln zł	149,3	537,7	771,4	959,7	Result from operating activity in mln zł
Saldo zysków i strat nadzwyczajnych w mln zł	0,3	0,5	0,2	0,3	Balance of extraordinary profits and losses in mln zł
Wynik finansowy brutto w mln zł	149,6	538,2	771,6	960,0	Gross financial result in mln zł
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto w mln zł	96,5	303,0	369,7^d	407,9	Obligatory encumbrances of gross financial result in mln zł
W tym podatek dochodowy	44,9	302,9	370,4	406,9	Of which income tax
Wynik finansowy netto w mln zł	53,1	235,2	401,9	552,1	Net financial result in mln zł
Wskaźnik rentowności obrotu w %					Turnover profitability rate in %
Brutto ^e	6,5	4,9	6,0	6,9	Gross ^e
Netto ^f	2,3	2,1	3,1	4,0	Net ^f

^a Dla lat 1995 i 2000 zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591) z późniejszymi zmianami, dla lat 2001 i 2002 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694), dane za lata 2001 i 2002 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Dane po weryfikacji bilansów. ^c Suma kosztów akwizycji i kosztów administracyjnych pomniejszona o otrzymane prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratora. ^d Pomniejszone o zwrot nadpłaconego podatku dochodowego. ^e, ^f Relacja wyniku finansowego: ^e — brutto do przychodów z działalności operacyjnej, ^f — netto do przychodów z działalności operacyjnej.

^a For 1995 and 2000 according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591), with later amendments, for 2001 and 2002 is adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694), data for 2001 and 2002 are not fully comparable with data for previous years. ^b Data after verification of balances. ^c The sum of acquisition costs and administrative costs, decreased by received reinsurance commissions and shares in re-insurers profits. ^d Less refunds of overpaid income tax. ^e Relation of the gross financial result to revenues from operating activity. ^f Relation of the net financial result to revenues from operating activity.

TABL. 19 (526). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ^a** (dok.)
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF INSURANCE COMPANIES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000 ^b	2001 ^b	2002 ^b	SPECIFICATION
DZIAŁ II DIVISION II					
Przychody z działalności operacyjnej w mln zł	2832,4	10727,1	12481,2	12889,6	Revenues from operating activity in mln zł
Składki na udziale własnym	.	8699,4	9822,0	10281,3	Deductible premiums
składki przypisane brutto	3728,6	12502,7	13122,7	13254,0	gross premiums written
udział reasekuratorów w składce brutto i w zmianie stanu rezerw składek	−1370,2	−3156,3	−3030,5	−2433,3	share of re-insurers in gross premiums written and changes in reserves for premiums
zmiany stanu rezerw składek i na ryzyko niewygasłe brutto	.	−647,0	−270,2	−539,4	changes in reserves for gross premiums and unexpired risk
Pozostałe	.	2027,7	2659,2	2608,3	Others
Koszty działalności operacyjnej w mln zł	2833,7	10182,7	11443,6	11540,0	Costs of operating activity in mln zł
Odszkodowania i świadczenia wypłacone na udziale własnym	.	6213,1	7093,1	7135,0	Deductible claims and benefits
odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto	2195,0	7609,8	7822,9	7796,0	gross claims and benefits
udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych	−789,0	−2224,0	−1929,5	−1429,3	share of re-insurers in paid claims and benefits
zmiany stanu rezerw brutto na niewypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym	.	827,3	1199,7	768,3	changes in gross reserves for unpaid deductible claims and benefits
Koszty działalności ubezpieczeniowej	605,7	2519,5	2843,7	2903,5	Costs of insurance activity ^c
Zmiany stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	628,9	84,1	37,4	120,7	Changes in technical-insurance reserves
Pozostałe	.	1366,0	1469,4	1380,8	Others
Wynik z działalności operacyjnej w mln zł	−1,3	544,4	1037,6	1349,6	Result from operating activity in mln zł
Saldo zysków i strat nadzwyczajnych w mln zł	6,7	4,3	−0,1	0,2	Balance of extraordinary profits and losses in mln zł
Wynik finansowy brutto w mln zł	5,4	548,7	1037,5	1349,8	Gross financial result in mln zł
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto w mln zł	12,8	300,3^d	365,1^d	464,2	Obligatory encumbrances of gross financial result in mln zł
W tym podatek dochodowy	11,0	305,8	367,1	460,0	Of which income tax
Wynik finansowy netto w mln zł	−7,4	248,4	672,4	885,6	Net financial result in mln zł
Wskaźnik rentowności obrotu w %					Turnover profitability rate in %
Brutto ^e	0,2	5,1	8,3	10,5	Gross ^e
Netto ^f	−0,3	2,3	5,4	6,9	Net ^f

^a Dla lat 1995 i 2000 zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591) z późniejszymi zmianami, dla lat 2001 i 2002 w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694), dane za lata 2001 i 2002 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Dane po weryfikacji bilansów. ^c Suma kosztów akwizycji i kosztów administracyjnych pomniejszona o otrzymane prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratora. ^d Pomniejszone o zwrot nadpłaconego podatku dochodowego. ^e, ^f Relacja wyniku finansowego: *e* — brutto do przychodów z działalności operacyjnej, *f* — netto do przychodów z działalności operacyjnej.

Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

^a For 1995 and 2000 according to the Act of Accounting dated 29 IX 1994 (Journal of Laws No. 121, item 591), with later amendments, for 2001 and 2002 is adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694), data for 2001 and 2002 are not fully comparable with data for previous years. ^b Data after verification of balances. ^c The sum of acquisition costs and administrative costs, decreased by received reinsurance commissions and shares in re-insurers profits. ^d Less refunds of overpaid income tax. ^e Relation of the gross financial result to revenues from operating activity. ^f Relation of the net financial result to revenues from operating activity.

Source: data of the Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 20 (527). **UBEZPIECZENIA OBOWIĄZKOWE I DOBROWOLNE WEDŁUG RODZAJÓW RYZYKA**

COMPULSORY AND VOLUNTARY INSURANCE BY TYPE OF RISK

A. UBEZPIECZENIA

INSURANCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1995	2000	2001	2002	1995	2000	2001	2002
	liczba polis w tys. number of policies in thous.				składki ubezpieczeniowe brutto ^a w mln zł gross insurance premiums ^a in mln zł			

DZIAŁ I

DIVISION I

OGÓŁEM (ubezpieczenia dobrowolne) TOTAL (voluntary insurance)	.	10359	10728	10620	1851,9	8334,5	9256,7	9745,2
Na życie . . . . . Life	.	7972	8111	8072	1835,9	4357,4	4599,6	4691,1
Posagowe, zaopatrzenia dzieci . . . . . Dowry, child provision	.	524	475	451	.	80,2	98,8	142,6
Na życie związane z funduszem inwestycyjnym Life connected with investment fund	.	1826	2107	2063	.	2537,7	2984,8	3144,1
Rentowe . . . . . Retirement	.	37	35	34	0,6	18,0	16,7	17,1
Wypadkowe i chorobowe ^b . . . . . Accident and illness ^b	.	x	x	x	15,4	1341,2	1556,8	1750,3

DZIAŁ II

DIVISION II

OGÓŁEM TOTAL	.	49156	56279	41967	44240	3728,6	12239,6	12889,3	13038,9
Ubezpieczenia obowiązkowe Compulsory insurance	.	17337	16194	16433	16589	1128,7	4363,2	4533,2	4623,6
Odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych Automobile third-party liability	.	13898	13015	13360	13553	1002,0	4060,1	4196,3	4270,3
Budynków w gospodarstwach rolnych Building in agricultural farms	.	1748	1599	1518	1498	113,2	255,2	281,1	291,8
Odpowiedzialności cywilnej rolników Third-party liability of farmers	.	1691	1558	1524	1506	13,5	29,3	31,3	32,7
Inne . . . . . Others	.	—	22	31	32	—	18,6	24,5	28,8
Ubezpieczenia dobrowolne Voluntary insurance	.	31819	40085	25534	27651	2599,9	7876,4	8356,0	8415,3
Majątkowe . . . . . Property	.	10149	17277	17460	19162	2384,0	7217,6	7652,0	7661,2
Osobowe ^c . . . . . Personal ^c	.	21670	22808	8074 ^d	8489 ^e	215,9	658,8	704,0	754,1

B. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA

CLAIMS AND BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1995	2000	2001	2002	1995	2000	2001	2002
	liczba odszkodowań i świadczeń w tys. number of claims and benefits in thous.				odszkodowania i świadczenia brutto ^a w mln zł gross claims and benefits ^a in mln zł			

DZIAŁ I

DIVISION I

OGÓŁEM (ubezpieczenia dobrowolne) TOTAL (voluntary insurance)	.	1930	1885	2059	2294	909,9	2583,3	3312,8	4239,9
Na życie . . . . . Life	.	1882	1380	1370	1366	895,9	1707,1	2003,0	2260,4
Posagowe, zaopatrzenia dzieci . . . . . Dowry, child provision	.	.	51	50	54	.	80,4	90,8	108,5
Na życie związane z funduszem inwestycyjnym Life connected with investment fund	.	.	39	164	291	.	253,6	587,0	1068,1
Rentowe . . . . . Retirement	.	36	26	29	29	3,3	39,7	45,1	47,9
Wypadkowe i chorobowe . . . . . Accident and illness	.	12	389	446	554	10,7	502,5	586,9	755,0

^a Bezpośrednie; w 1995 r. bezpośrednie i pośrednie (z tytułu reasekuracji czynnej). ^b W zakresie liczby polis — stanowią uzupełnienie umów (polis) ubezpieczeniowych wymienionych w tym dziale (w 2002 r. — 7179 tys. polis). ^c W latach 1995 i 2000 w przypadku polis grupowych w pozycji „liczba polis” wykazywana była liczba osób. ^d, ^e Dotyczy: ^d — 25079 tys. osób ubezpieczonych, ^e — 25659 tys. osób ubezpieczonych.

^a Direct; in 1995 direct and indirect (from inward reinsurance). ^b In regard to number of policies — they supplement the main insurance in this division (in 2002 — 7179 thous. policies). ^c In 1995 and 2000 in regard group policies in item "number of policies" were shown number of persons. ^d, ^e Concerns: ^d — 25079 thous. insured persons, ^e — 25659 thous. insured persons.

TABL. 20 (527). **UBEZPIECZENIA OBOWIĄZKOWE I DOBROWOLNE WEDŁUG RODZAJÓW RYZYKA (dok.)**
COMPULSORY AND VOLUNTARY INSURANCE BY TYPE OF RISK (cont.)
B. ODSZKODOWANIA I ŚWIADCZENIA (dok.)
CLAIMS AND BENEFITS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	1995	2000	2001	2002	1995	2000	2001	2002
	liczba odszkodowań i świadczeń w tys. <i>number of claims and benefits in thous.</i>				odszkodowania i świadczenia brutto ^a w mln zł <i>gross claims and benefits^a in mln zł</i>			
DZIAŁ II DIVISION II								
OGÓŁEM TOTAL	1414	2214	2221	2398	2195,0	7377,0	7561,8	7632,6
Ubezpieczenia obowiązkowe Compulsory insurance	393	594	609	665	1012,1	2539,5	2615,8	2707,3
Odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych Automobile third-party liability	368	554	568	590	958,3	2409,8	2472,2	2524,0
Budynków w gospodarstwach rolnych Building in agricultural farms	21	36	37	69	46,4	115,9	129,7	163,6
Odpowiedzialności cywilnej rolników Third-party liability of farmers	4	4	3	4	7,4	12,9	12,0	13,6
Inne Others	—	0	1	2	—	0,9	1,9	6,1
Ubezpieczenia dobrowolne Voluntary insurance	1021	1620	1612	1733	1182,9	4837,5	4946,0	4925,3
Majątkowe Property	583	1077	1058	1146	1075,4	4587,7	4671,6	4611,2
Osobowe Personal	438	543	554	587	107,5	249,8	274,4	314,1

^a Bezpośrednie; w 1995 r. bezpośrednie i pośrednie (z tytułu reasekuracji czynnej).

Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

^a Direct; in 1995 direct and indirect (from inward reinsurance).

Source: data of the Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 21 (528). **UBEZPIECZENIA DOBROWOLNE W DZIALE II WEDŁUG RODZAJÓW RYZYKA**
VOLUNTARY INSURANCE IN DIVISION II BY TYPE OF RISK

UBEZPIECZENIA INSURANCE	2001	2002	2001	2002	2001	2002	2001	2002
	liczba polis w tys. number of policies in thous.		składki ubezpieczeniowe brutto ^a w mln zł gross insurance premiums ^a in mln zł		liczba odszkodowań i świadczeń w tys. number of claims and benefits in thous.		odszkodowania i świadczenia brutto ^a w mln zł gross claims and benefits ^a in mln zł	
Majątkowe Property	17460	19162	7652,0	7661,2	1058	1146	4671,6	4611,2
w tym: of which:								
Casco pojazdów lądowych <i>Automobile liability</i>	3710	3942	4010,5	3791,8	576	627	3090,9	2974,3
Casco lotnicze, pojazdów szynowych, żegluga morskiej i śródlądowej <i>Aviation, rail-cars, maritime and inland water liability</i>	14	13	76,0	91,2	1	1	52,6	50,9
Szkody spowodowane żywiołami <i>Natural disaster</i>	2457	2781	1056,6	1170,6	76	95	431,5	483,6
Pozostałe szkody rzeczowe <i>Other material damages</i>	3898	4108	991,5	978,4	241	233	536,4	434,7
Finansowe (kredytu, gwarancji, różnych ryzyk finansowych) <i>Financial (of credit, guarantee insuran- ce, other financial risks)</i>	220	270	386,2	448,6	11	13	155,8	187,5
Świadczenia pomocy <i>Benefit assistance</i>	3376	3590	77,0	87,1	62	63	30,8	36,5
Osobowe Personal	8074^b	8489^c	704,0	754,1	554	587	274,4	314,1
Wypadku i choroby zawodowej ^d <i>Accident and job-related illness^d</i>	7320	7700	572,1	612,4	495	530	224,9	254,3
Choroby ^d <i>Illness^d</i>	754	789	131,9	141,7	59	57	49,5	59,8

^a Bezpośrednie. ^b, ^c Dotyczy: ^b — 25079 tys. osób ubezpieczonych, ^c — 25659 tys. osób ubezpieczonych. ^d Nazwy uaktualniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

^a Direct. ^b, ^c Concerns: ^b — 25079 thous. insured persons, ^c — 25659 thous. insured persons. ^d Terms were updated in relation to terms published in the previous edition of the Yearbook.

Source: data of the Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 22 (529). **KAPITAŁY WŁASNE ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF INSURANCE COMPANIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W tym Of which				
			kapitał podstawowy core capital		kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	wynik finansowy z lat ubiegłych financial result from previous years	wynik finansowy netto net financial result
			razem total	w tym zagra- niczny ^a of which foreign ^a			
w mln zł in mln zł							
OGÓŁEM TOTAL	2000	6540,3	3078,0	1843,6	3441,2	—477,2	483,6
	2001	8429,9	3724,7	2563,8	4684,2	—1033,4	1027,7
	2002	10828,0	4090,8	2980,8	5879,1	—1672,1	1437,8
Dział I Division I	2000	2680,0	1489,5	918,4	1021,7	—52,3	235,2
	2001	3475,1	1860,8	1281,7	1599,0	—273,1	339,4
	2002	4533,5	2070,0	1551,6	2234,9	—863,0	552,1
Dział II Division II	2000	3860,3	1588,5	925,1	2419,5	—424,9	248,4
	2001	4954,0	1863,8	1282,2	3085,2	—760,3	688,3
	2002	6294,4	2020,8	1429,2	3644,2	—809,1	885,7

^a Dotyczy zakładów, w których kapitał zagraniczny ma udział większościowy.
Źródło: Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.
^a Concerns insurance companies in which foreign capital has the major share.
Source: Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 23 (530). **KAPITAŁ ZAGRANICZNY ZAKŁADÓW UBEZPIECZEŃ^a WEDŁUG KRAJÓW POCHODZENIA**
Stan w dniu 31 XII
FOREIGN CAPITAL OF INSURANCE COMPANIES^a BY COUNTRIES OF ORIGIN
As of 31 XII

KRAJE	2000	2001	2002	2000	2002	COUNTRIES
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	1856,5	2542,6	2972,6	100,0	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Austria	87,0	193,0	325,0	4,7	10,9	Austria
Belgia	77,3	81,0	51,6	4,2	1,7	Belgium
Dania	38,0	138,4	151,8	2,0	5,1	Denmark
Finlandia	154,5	253,0	241,0	8,3	8,1	Finland
Francja	21,0	41,0	41,0	1,1	1,4	France
Niderlandy	114,9	139,2	197,3	6,2	6,6	Netherlands
Niemcy	816,4	1068,4	1206,3	44,0	40,6	Germany
Stany Zjednoczone	151,5	201,8	339,5	8,2	11,4	United States
Szwajcaria	196,5	181,2	129,5	10,6	4,4	Switzerland
Szwecja	42,5	46,0	37,9	2,3	1,3	Sweden
W. Brytania	100,0	156,2	164,3	5,4	5,5	United Kingdom
Włochy	20,0	43,5	87,5	1,1	2,9	Italy

^a Dotyczy zakładów ubezpieczeń, które posiadają zezwolenie Ministra Finansów, bez względu na to, czy rozpoczęły działalność czy jeszcze nie.
Źródło: Komisja Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.
^a Concerns insurance companies which have a licence of the Minister of Finance, irrespectively if they begun or not yet begun their activity.
Source: Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

Otwarte fundusze emerytalne

Open pension funds

TABL. 24 (531). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY POWSZECHNYCH TOWARZYSTW EMERYTALNYCH**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF GENERAL PENSION SOCIETIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Przychody z działalności operacyjnej^a	754,8	852,7	800,8	Revenues from operating activity^a
w tym:				of which:
Oплата dystrybucyjna	688,7	727,4	624,5	Frot end lean fee
Oплата transferowa	10,5	7,7	8,9	Transfer fee
Oплата za zarządzanie	34,3	83,4	150,7	Assets under management fee
Koszty działalności operacyjnej^b	1649,6	1230,3	841,3	Costs of operating activity^b
w tym:				of which:
Koszty akwizycji	772,5	337,4	152,1	Acquisition costs
Koszty agenta transferowego lub koszty prowadzonego przez towarzystwo rejestru członków funduszu	208,7	186,9	151,5	Transfer agent costs or costs of holding the members register
Koszty reklamy	67,6	45,3	34,0	Advertising expenses
Oплата na rzecz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych	0,9	0,9	8,9	Insurance and Pension Funds Supervisory Commission
Wpłata na Rachunek Rezerwowy	104,0	130,8	145,2	Reserve Account payment
Wpłata na Fundusz Gwarancyjny	7,2	7,8	10,8	Guarantee Fund payment
Pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego	—	28,1	5,5	Deficiency coverage
Podatki i opłaty	31,4	36,0	43,9	Taxes and fees
Amortyzacja	39,1	32,4	22,6	Depreciation
Wynik finansowy na działalności operacyjnej	−894,8	−377,6	−40,5	Financial result on operating activities
Przychody finansowe^c	80,2	110,3	88,2	Financial revenues^c
Koszty finansowe^d	13,0	3,8	9,0	Financial costs^d
Wynik brutto na działalności gospodarczej	−827,6	−271,1	38,7	Financial result on ordinary activities
Saldo zysków i strat nadzwyczajnych	0,0	0,0	—	Balance of extraordinary profits and losses
Wynik finansowy brutto	−827,6	−271,1	38,7	Gross financial result
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto — podatek dochodowy	−0,8^e	−42,0^e	2,7	Obligatory encumbrances of gross financial result — income tax
Wynik finansowy netto	−826,8	−229,1	36,0	Net financial result

^a Łącznie z pozostałymi przychodami operacyjnymi. ^b Łącznie z pozostałymi kosztami operacyjnymi. ^c Dywidendy z tytułu udziałów w innych jednostkach, w tym od jednostek zależnych i stowarzyszonych, odsetki uzyskane itp. ^d Odpisy aktualizujące wartość finansowego majątku trwałego oraz krótkoterminowych papierów wartościowych, odsetki do zaplacenja itp. ^e Podatek dochodowy do zwrotu oraz umorzone decyzją organu podatkowego zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego.

Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.

^a Including other operating revenues. ^b Including other operating costs. ^c Dividends from possessed investments in other entities, of which from subsidiaries and associated entities, earned interest. ^d Financial fixed assets and short-term securities write-offs, interests payable. ^e Income tax to be refunded and tax remised based on a decision of relevant tax authority.

Source: data of Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 25 (532). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF OPEN PENSION FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Przychody z inwestycji	477,3	1176,3	1514,9	Investment revenues
w tym:				of which:
Dywidendy	15,0	63,8	94,5	Dividends
Amortyzacja dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	44,7	203,3	91,6	Amortization of the discount on debt securities purchased below the face value
Odsetki	417,6	896,8	1293,0	Interest
Koszty operacyjne	39,1	91,5	190,8	Operating costs
w tym:				of which:
Wynagrodzenie towarzystw	34,3	83,7	151,9	General pension societies fee
Wynagrodzenie depozytariuszy	4,8	7,2	9,1	Depository fee
Wynik z inwestycji	438,2	1084,8	1324,1	Investment result
Zrealizowany i niezrealizowany zysk/strata	230,1	309,7	1821,6	Realized and unrealized profit/loss
Wynik z operacji	668,3	1394,5	3145,7	Operation result
Przychody z tytułu pokrycia niedoboru	—	39,1	16,4	Revenues from covering deficiency
Wynik finansowy	668,3	1433,6	3162,1	Financial result

Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.
Source: data of Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 26 (533). AKTYWA OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH
Stan w dniu 31 XII
ASSETS OF OPEN PENSION FUNDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł		
Aktywa ogółem	10038,0	19521,0	31752,1	Total assets
w tym portfel inwestycyjny	9267,4	18815,4	30487,5	of which investment portfolio
Zobowiązania ogółem	112,9	111,6	187,5	Total liabilities
Aktywa netto	9925,1	19409,4	31564,6	Net assets

Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.
Source: data of Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.

TABL. 27 (534). STOPY ZWROTU OTWARTYCH FUNDUSZY EMERYTALNYCH^a
OPEN PENSION FUNDS RATES OF RETURN^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	30 XII 1999— —31 XII 2001	31 III 2000— —29 III 2002	30 VI 2000— —28 VI 2002	29 IX 2000— —30 IX 2002	29 XII 2000— —31 XII 2002	30 III 2001— —31 III 2003	29 VI 2001— —30 VI 2003
Dwuletnia stopa zwrotu w %:							
Two-year rate of return in %:							
minimalna	11,849	5,409	10,572	12,304	11,403	15,911	20,581
minimum							
maksymalna	27,233	19,438	23,980	28,407	26,646	35,596	41,969
maximum							
Średnia ważona stopa zwrotu za 24 miesiące w %	21,464	15,614	19,779	23,131	21,965	26,290	32,953
Weighted average rate of return for the 24 months in %							
Minimalna wymagana stopa zwrotu za 24 miesiące w %	10,732	7,807	9,890	11,566	10,983	13,145	16,477
Minimum required rate of return for the 24 months in %							
Kwota niedoboru w mln zł	—	16,4	—	—	—	—	—
Amount deficit in mln zł							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 506.
Źródło: dane Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych.
a See general notes, item 2 on page 506.
Source: data of Insurance and Pension Funds Supervisory Commission.